

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра геодезії, землевпорядкування та кадастру

СЛІВІНСЬКИЙ ЮРІЙ ЮРІЙОВИЧ

**СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПРОЄКТУ ДЕТАЛЬНОГО
ПЛАНУ ТЕРИТОРІЇ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ ВІДХОДІВ
ЦМИНІВСЬКОГО СТАРОСТИНСЬКОГО ОКРУГУ МАНЕВИЦЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ**

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»
Освітньо-професійна програма Геодезія та землеустрій

Робота на здобуття другого (магістерського) освітнього рівня

Науковий керівник:
Радзій Володимир Феофілович,
кандидат географічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № _____

засідання кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру
від _____ 2025 р.

Завідувач кафедри

(_____) Анна УЛЬ
(підпис)

Анотація

Слівінський Ю.Ю. Стратегічна екологічна оцінка проєкту детального плану території для тимчасового зберігання відходів Цминівського старостинського округу Маневицької селищної ради. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) освітнього рівня. ВНУ імені Лесі Українки, Луцьк, 2025. 67 с.

В кваліфікаційній роботі проведено аналіз нормативно-правової бази щодо реалізації Стратегічної екологічної оцінки (СЕО), висвітлено підходи до проведення стратегічної екологічної оцінки, проведено характеристику об'єкту реалізації містобудівних рішень щодо планування, етапів провадження СЕО, аналіз існуючого використання території та визначення переважних напрямів її розвитку, урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного й іншого законодавства, а також проектних рішень містобудівної документації вищого рівня, формування територіально-планувальних передумов для стабілізації соціально-економічного розвитку, забезпечення подальшого розвитку інженерно-транспортної інфраструктури території, розроблення заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання території планованої діяльності тощо.

Зокрема, розроблено проєкт стратегічної екологічної оцінки проєкту детального плану території для тимчасового зберігання відходів Цминівського старостинського округу Маневицької селищної ради, запропоновано підходи до реалізації містобудівної документації та заходи з моніторингу реалізації проєкту державного планування.

Ключові слова: стратегічна екологічна оцінка, документ державного планування, детальний план території, поточний стан, ризики, SWOT-аналіз, моніторинг наслідків.

Abstract

Slivinsky Yu.Yu. Strategic environmental assessment of the draft detailed plan of the territory for temporary storage of waste of the Tsminivskyi starostynsky district of the Manevtskyi settlement council. Qualification work for obtaining the second (master's) educational level. Lesya Ukrainka University, Lutsk, 2025. 67 p.

The qualification work analyzed the regulatory framework for the implementation of the Strategic Environmental Assessment (SEA), highlighted approaches to conducting a strategic environmental assessment, characterized the object of implementation of urban planning decisions regarding planning, the stages of conducting the SEA, analyzed the existing use of the territory and determined the preferred directions of its development, took into account state, public and private interests during planning, development and other use of territories in compliance with the requirements of urban planning, sanitary, environmental, environmental protection, fire prevention and other legislation, as well as design decisions of higher-level urban planning documentation, formed territorial planning prerequisites for stabilizing socio-economic development, ensuring the further development of the engineering and transport infrastructure of the territory, developed measures for environmental protection and rational use of the territory of planned activity, etc.

In particular, a draft strategic environmental assessment of the draft detailed plan of the territory for temporary waste storage of the Tsminivskyi starostyn district of the Manevtskyi settlement council was developed, approaches to the implementation of urban planning documentation and measures for monitoring the implementation of the state planning project were proposed.

Keywords: strategic environmental assessment, state planning document, detailed plan of the territory, current status, risks, SWOT analysis, monitoring of consequences.

Зміст

ВСТУП.....	4
Розділ 1. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ МІСТОБУДІВНИХ ПРОЕКТІВ	7
Розділ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	12
Розділ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	39
Розділ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	53
Розділ 5. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	56
Розділ 6. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)	58
Розділ 7. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	61
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	69

ВСТУП

Актуальність роботи. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) є одним із сучасних інструментів екологічної політики та збалансованого (сталого) розвитку. СЕО заснована на простому принципі: легше виявити і запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії її впровадження.

Детальний план території – містобудівна документація, що визначає планувальну організацію та розвиток території. Разом з тим, є інструментом державного регулювання планування територій місцевого рівня.

Планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження генеральних планів населених пунктів, планів зонування територій і детальних планів території, їх оновлення та внесення змін до них.

Містобудівна документація на місцевому рівні розробляється з урахуванням даних державного земельного кадастру на актуалізованій картографічній основі в цифровій формі як просторово орієнтована інформація в державній системі координат на паперових і електронних носіях.

Розробка детального плану території комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів), на якому реалізуються повноваження Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області, розроблений відповідно до Рішення Маневицької селищної ради № 34/9 від 16 червня 2023 року «Про надання дозволу на розробку детального плану комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів) в адміністративних межах Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського Волинської області».

Предметом дослідження даної роботи є стратегічна екологічна оцінка детального плану території для території тимчасового зберігання твердих побутових відходів на південь від села Хряськ.

Об'єктом роботи – землі Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження та аналіз сучасного стану проведення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації, а також визначення особливостей її здійснення під час імплементації генерального плану території. Робота охоплює питання організації території населеного пункту, комплексного проведення оцінки впливу на довкілля, що передусе реалізації планованої діяльності. Особлива увага приділяється уточненню положень генерального плану та плану зонування території Цмінівського старостинського округу у зв'язку з нагальною потребою узгодження намірів забудовників з чинним законодавством, а також забезпечення нормативного та безперебійного функціонування комунального підприємства, що функціонує у системі управління відходами.

Для досягнення мети роботи були поставлені такі основні завдання: проаналізувати нормативно-правову базу щодо реалізації стратегічної екологічної оцінки (СЕО); розглянути методику проведення СЕО та охарактеризувати об'єкт містобудівного планування; визначити етапи впровадження СЕО; дослідити існуюче використання території та окреслити пріоритетні напрями її розвитку; забезпечити врахування державних, громадських і приватних інтересів при плануванні та забудові територій відповідно до вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, а також узгодження з проектними рішеннями документації вищого рівня; сформулювати територіально-планувальні передумови для стабілізації соціально-економічного розвитку та розвитку інженерно-транспортної інфраструктури; розробити заходи з охорони довкілля та раціонального використання території планованої діяльності.

Методологія і методика досліджень. Теоретичною та методологічною основою роботи слугували науково-методичні напрацювання Лакути Н.В. , М.Миколайчука , Марушевського Г.Б. , Чернихівської А.В. , Шуригіна В.І. , Шутяк С.О. , Пересоляка В.Ю.. У наукових дослідженнях підкреслюється важливість застосування стратегічної екологічної оцінки (СЕО), розглядаються

основні методологічні підходи до її проведення та аналізується інструментарій СЕО як засіб реалізації державної екологічної політики. Нормативно-методичною основою слугують Конституція України, Земельний кодекс, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інші нормативні акти.

Практичне значення одержаних результатів. Проведено стратегічну екологічну оцінку детального плану території комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів), на якому реалізуються повноваження Маневицької селищної ради, запропоновано підходи до реалізації містобудівної документації, запропоновано заходи з моніторингу реалізації проекту державного планування.

Розділ 1. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ МІСТОБУДІВНИХ ПРОЕКТІВ

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) — це процедура аналізу впливу стратегічних документів (програм, планів, концепцій) на довкілля та здоров'я населення ще на етапі їх підготовки. Її головна мета — інтеграція екологічних вимог у процес планування для забезпечення сталого розвитку.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначає правові засади проведення СЕО для документів державного планування у сферах сільського господарства, енергетики, транспорту, промисловості, містобудування, землеустрою тощо, якщо їх реалізація може вплинути на довкілля або об'єкти природно-заповідного фонду. Винятки: військові документи, бюджетні плани, програми відновлення регіонів.

СЕО замінює окрему санітарно-епідеміологічну експертизу. У процесі беруть участь замовники документа, органи влади, громадськість, а при транскордонному впливі — зацікавлені держави. [9].

Дія Закону не поширюється на низку документів: документи державного планування, які мають виключно військовий характер або пов'язані з реагуванням на надзвичайні ситуації, бюджетні програми та фінансові плани, програми відновлення регіонів.

Крім того, якщо здійснюється стратегічна екологічна оцінка документа державного планування, то проведення окремої державної санітарно-епідеміологічної експертизи для такого документа вже не є обов'язковим.

Суб'єктами СЕО виступають: замовники документа, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, представники громадськості, а також — у випадках транскордонного впливу — держава походження та зачеплена держава.

Головною метою стратегічної екологічної оцінки є підтримка процесів сталого розвитку через впровадження заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки умов життя населення, а також захисту здоров'я громадян. Стратегічна екологічна оцінка

дозволяє інтегрувати екологічні вимоги безпосередньо в процес розроблення та ухвалення документів державного планування.

Ця процедура ґрунтується на низці ключових принципів, серед яких:

- законність і об'єктивність;
- відкритість і участь громадськості;
- наукова обґрунтованість;
- збалансованість екологічних, соціальних та економічних інтересів;
- комплексність і довгострокове прогнозування;
- попередження екологічних ризиків;
- достовірність інформації;
- міжнародне співробітництво.

Екологічна експертиза у сфері містобудування – це процес виявлення, аналізу та оцінювання можливого впливу проектних рішень на довкілля з метою запобігання негативним наслідкам ще до початку реалізації.

Методичні підходи включають: системний аналіз, прогнозування впливів, використання ГІС для просторового аналізу, оцінка альтернатив, участь громадськості, моніторинг реалізації проектів.

Такі підходи сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, орієнтованих на принципи сталого розвитку та збереження природного середовища в містах.

Звіт СЕО є ключовим документом у процесі стратегічної екологічної оцінки та містить обґрунтовану інформацію про можливі екологічні наслідки реалізації державних планів чи програм. Його підготовка повинна ґрунтуватися на науково-обґрунтованих підходах і відповідати вимогам чинного законодавства.

Основні методичні положення:

- аналіз вихідної екологічної ситуації;
- визначення цілей охорони довкілля;
- оцінку впливу на компоненти довкілля (атмосфера, води, ґрунти, біорізноманіття);
- порівняння альтернативних рішень;

- заходи запобігання негативним впливам;
- пропозиції щодо моніторингу та інформування громадськості.

Правильно підготовлений звіт СЕО сприяє прийняттю екологічно збалансованих управлінських рішень і є інструментом екологічної превенції.

Аналіз наукових підходів до стратегічно екологічної оцінки.

Зокрема, Лакута Наталія Яківна від Департаменту екології Рівненської облдержадміністрації узагальнює сучасний процес планування та реалізації СЕО через визначення етапів, інструментів та учасників, відповідно до законодавства (Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Положення КМУ та накази Міндовкілля) [18]. У матеріалі узагальнює: ключові нормативно-правові акти та їх роль у процедуру СЕО; опис етапів СЕО — від включення до реєстру до моніторингових процедур; використання Єдиного реєстру (ЕкоСистема); реальні приклади впровадження СЕО у регіональному управлінні — конкретно в Рівненській області.

Миколайчук М. у своїй статті «Strategic Environmental Assessment of the Territory as a Public Management Instrument for Technological Development. A Case of Ukraine» (2021) обґрунтовує роль СЕО як інструменту державного регулювання екологічного стану територій. Системний підхід до СЕО полягає у комплексному аналізі, прогнозуванні та порівнянні нормативних і фактичних екологічних показників — це основа визначення цілей стратегічного екологічного менеджменту. Проведення екологічного балансу — формування інтегрованого погляду на стан природних ресурсів як частина процесу оцінки. Ідентифікація впливу державних рішень: необхідна для запобігання забрудненню, нераціональному використанню природних ресурсів та для обґрунтування держрегуляції. Зазначаються, що СЕО виконує не лише аналітичну функцію, а й є дієвим інструментом публічного управління: завдяки йому держлада може більш ефективно координувати соціально-економічний розвиток з екологічними показниками. Поряд із прогнозами СЕО важливий для моніторингу результатів та корекції державної політики. Основа СЕО — правильна методологія, що об'єднує екологічний баланс, ідентифікацію впливів, прогнозування та визначення регуляторних важелів. [21].

Навчальний посібник Марушевського Г. Б. надає ґрунтовний огляд теоретичних основ СЕО, чітко розрізняючи її як окрему методику стосовно оцінки впливу на довкілля, та обґрунтовує переваги застосування СЕО у державному плануванні. Виділено етапність процесу СЕО — від кількісного аналізу даних до прогнозування сценаріїв розвитку — і надано інструменти для їх ефективного виконання. Висвітлено методику формування стратегічного екологічного балансу, що дозволяє інтегрувати екологічні показники у соціально-економічні плани регіонального розвитку. Особлива увага приділена практичному аспекту — застосуванню СЕО в межах Проекту РЕОП (2010–2015), який демонструє успішну імплементацію методів прогнозування та аналізу даних у містах-пілотах України [20].

Стаття Чернихівської А.В. є цінним джерелом для розуміння механізмів впровадження СЕО як ключового елементу місцевого управління та планування сталого розвитку. СЕО розглядається як інструмент втілення сталого розвитку на місцевому рівні шляхом екологічно орієнтованого стратегічного планування територій. Теоретична сутність: авторка чітко визначає зміст СЕО — як аналітичної процедури, що забезпечує гармонійне поєднання економічного збереження ресурсів із охороною екосистем для прийдешніх поколінь. Забезпечення принципів сталого розвитку: надано практичні приклади, як під час СЕО реалізуються екологічні, економічні та соціальні принципи збалансованого розвитку. Пріоритет екологічної превенції: підкреслено, що СЕО дозволяє попередити негативні екологічні наслідки ще на стадії розробки документів планування. Основні завдання СЕО на місцевому рівні: чітко визначено їхню роль у інтеграції стратегічних екологічних заходів на місцевому рівні для підтримання сталого розвитку [35].

Шуригін В.І., Карабин В.В., Шутяк С.В. у роботі «Стратегічна екологічна оцінка як інструмент сталого надрокористування» розглядають СЕО як ключовий механізм інтеграції екологічних вимог у процеси планування та управління надрокористуванням. Автори акцентують на нормативно-правових засадах, методології оцінки екологічних ризиків і практичних підходах до

запобігання негативним наслідкам видобувних проєктів, підкреслюючи значення СЕО для забезпечення сталого розвитку галузі. [36].

Практичний звіт Пересоляка В. Ю., Романка В. О. та Пересоляка Р. В. демонструє застосування методології СЕО на прикладі розробки детального плану території. Наводиться аналіз впливу на екологічний стан та пропозиції щодо заходів з охорони навколишнього середовища [26].

Розділ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Територія детального плану знаходиться в адміністративних межах Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області.

Маневицька селищна рада — орган місцевого самоврядування Маневицької селищної громади Камінь-Каширського району Волинської області. Маневицька селищна територіальна громада розташована у північно-західній частині Волинської області. Межує на півночі з Прилісненською громадою, на північному заході - з Камінь-Каширською, на заході - з Поворською, на південному заході з Велицькою, на півдні - з Колківською громадами Волинської області, на сході - з Вараською та Полицькою громадами Рівненської області.

Загальні відомості про громаду Дата утворенім: 4 грудня 2020 року.

Площа: 1091,3 км², що складає 5,4 % від території Волинської області.

Відстані від селищної ради:

- до автомагістралі Київ - Варшава - 3 км;
- до залізничної станції - 1 км;
- до районного центру м. Камінь-Каширський – 86,9 км;
- до обласного центру м. Луцьк автомобільною дорогою – 78,1 км, залізницею 146 км.

Кордони. Громада розташована на перетині залізничних і автомобільних шляхів державного значення Київ-Ковель-Варшава та Луцьк-Пінськ за 130 км від митного переходу «Ягодин» на кордоні з Республікою Польща та за 83 км від митного поста «Дольськ» на кордоні з Республікою Білорусь.

Адміністративно-територіальні одиниці:

Селищ міського типу – 1.

Старостинські округи: 13.

Сільських населених пунктів – 35.

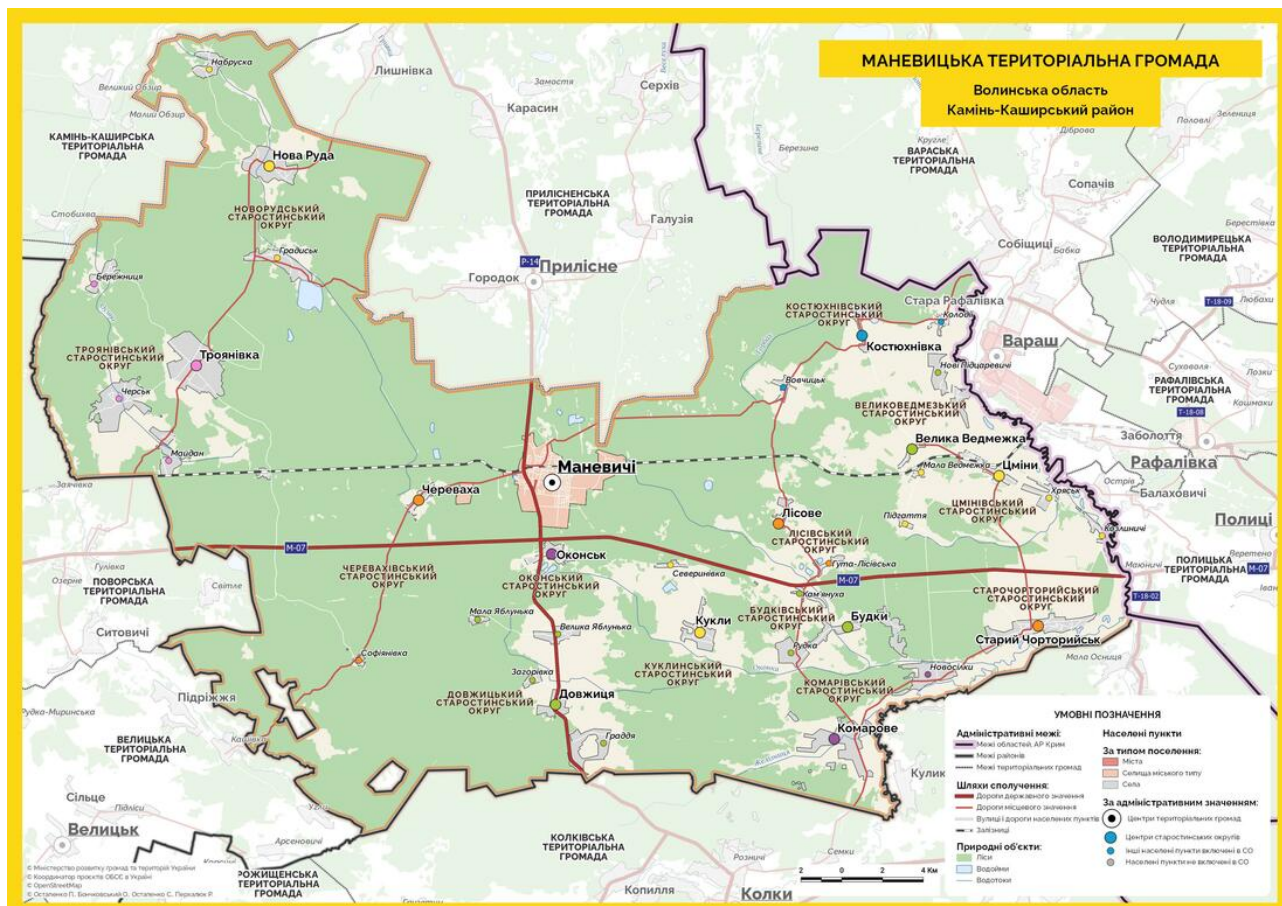

Рис. 1. Карто–схема Маневицької селищної територіальної громади (<https://decentralization.gov.ua/gromada/3594/map>)

Населення: 26535 осіб, в тому числі міське населення: 10 661 осіб;
сільське населення: 15874 осіб

Історична довідка

Населений пункт Маневичі виник у 1892 році як залізнична станція у зв'язку з будівництвом магістралі Ковель-Сарни. 10 березня 1902р.через Маневичі був відкритий рух поїздів. Назва відома з ХП ст. як Манев, Мановичі. В 1906 р. на станції проживало 127 мешканців і було 16 будинків, працювали тартак і цегельня, в 1914 р. відкривається поштово-телеграфне відділення. 17 січня 1940 р.

Маневичі стають районним центром Волинської обл. Створюється лісгосп, рибгосп, промкомбінат, будується маслозавод, відновлено паркетну фабрику. Населення 3200 чол. Станом на 4 січня 1940 р. в Маневичах працює стаціонарна кіноустановка з пересувною кіноапаратурою. В селищі відкрито лікарню, дитячий санаторій, семирічну школу, бібліотеку, клуб.

Таблиця 1

Населення громади

Старостинський округ	населення громади у віці				Всього
	діти дошкільного і шкільного віку	молодшому за працездатний	працездатному	старшому за працездатний	
Будківський	251	14	492	187	944
Великоведмезький	177	14	343	144	679
Довжицький	557	183	895	328	1780
Комарівський	225	566	511	211	1172
Костюхівський	305	223	746	210	1227
Куклинський	206	138	435	251	1030
Лісівський	163	25	428	175	791
Новорудський	166	141	379	145	814
Оконський	370	172	546	213	1282
Троянівський	487	70	1181	362	2100
Цмінівський	456	102	966	846	2370
Черевахівський	231	16	538	107	892
Чарторийський	274	106	560	490	1440

Цміні – село в Україні, у Маневицькій селищній громаді Камінь-Каширського району Волинської області. Населення становить 945 осіб. Наприкінці XIX ст. було в селі 100 домів і 720 жителів. У різні часи Цміни належали Радзивіллам, Валенським, гр. Толстому. 19 липня 2020 року, в результаті адміністративно-територіальної реформи та ліквідації Маневицького району, село увійшло до складу новоутвореного Камінь-Каширського району.

Таблиця 2

Заклади та підприємства громади

загальноосвітні навчальні заклади	22
дошкільні навчальні заклади	12
закладів культури	30
бібліотеки	18
Маневицька багатопрофільна лікарня	1
КП «Маневицький районний центр первинної медико-санітарної допомоги»	1
лікарська амбулаторія	4
фельдшерсько-акушерські пункти	32
комунальна центральна районна аптека	1
фінансові та кредитні установи	2
відділення стаціонарного догляду неспроможних осіб від територіального центру соціального обслуговування населення	5

Адміністративно-територіальні одиниці:

Селище міського типу – 1

Старостинські округи – 13

Сільських населених пунктів - 35

Населення громади - 27235 чоловік , в т.ч. міське населення – 10714 чол, сільське населення -16521 осіб.

Клімат

Відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» територія проєктованого об'єкту знаходиться в північно-західному районі (кліматичний район I); згідно архітектурно-будівельному кліматичному районуванню території України – клімат смт. Маневичі - помірно-континентальний, зі сніжною зимою і помірним літом.

Середня температура повітря січня мінус –5-8°C. Середня температура повітря липня +18–20°C. Нормативна глибина промерзання ґрунтів – 0,9 м. Сейсмічність району 5 балів.

Річна сума сонячної радіації – 933 ккал/см². Середньорічна кількість опадів складає 460-520 мм. Максимальна швидкість вітру в січні – 3-4 м/с. Переважний напрям вітру протягом року: в січні - північно-західний, західний; липні – західний.

Кліматична норма річної температури повітря по Волинській області становить 7,3 °С. але вже з кінця 90-х років спостерігаємо стійке підвищення річної температури повітря у всіх метеостанціях області, із відхиленням показника більше ніж на 1 °С.

Таблиця 3

Середньорічна температура повітря на метеостанціях Волинської області, °С

Метеостанція	Кліматична норма (1961-1990 рр.)	Багаторічне значення			2015 р	Відхилення від кліматичної норми (2015 р.)	2016 р.	Відхилення від кліматичної норми (2016 р.)
		1947-2015 рр.	1985-2005 рр.	1998-2014 рр.				
Маневичі	7,0	7,4	7,6	8,2	9,6	2,6	8,99	1,99
По області	7,3	7,5	7,9	8,5	9,8	2,5	9,13	1,83

Потрібно зазначити, що в довідкових джерелах знаходимо й значно нижчі показники. Так, за «Агрокліматичним довідником по Волинській області», який опубліковано в 1959 р. середня річна температура по області становить 7 °С, за виданням 2012 р. - від 7,6 до 8,2 °С [3. с. 15].

Максимальні та мінімальні середньорічні значення температури повітря впродовж усього періоду інструментальних спостережень значно змінювалися (табл. 4), але всі максимальні показники припадають на 2015 р.

Таблиця 4

Максимальна та мінімальна середня температура повітря у МС Маневичі (°С)

	Маневичі		Маневичі		Маневичі	
	за рік		за січень		за липень	
	t пов.	рік	t пов.	рік	t пов.	рік
Мін	5,44	1987	-14,5	1987	5,6	1987
Мах	9,6	2015	2,1	2007	9,9	2015

Загальне підвищення температури повітря супроводжується змінами її річного ходу. За даними досліджень науковців УкрНДГМІ, на початку ХХІ ст. на території України спостерігали як підвищення середньорічної температури повітря, так і її зростання в січні-місяці. Так, у середині 50-х років минулого століття на території Волинської області середня температура повітря січня змінювалася від - 4,5 до -5.1 °С, а в першому десятилітті ХХІ ст. - від -2,2 до - 2,8 °С.

Найтеплішим в межах області був січень 2007 р., а найхолоднішим - січень 1987 р. Січень характеризується як найхолодніший. В останні десятиліття найбільше зниження температури повітря спостерігали в третій декаді січня - першій декаді лютого. У багаторічному режимі найнижча середньодобова температура повітря відзначається з 5 січня до 11 лютого. Упродовж холодного періоду року в середньому 30-35 днів на території області спостерігали температуру повітря, нижчу -10 °С. Аналіз режиму температури повітря на території області дає підставу зробити висновок, що зниження температури повітря до -23 °С можна очікувати один раз на два роки, один раз на 10 років температура повітря знижується до -29,8 °С. і лише один раз на 20

років - до $-31,7^{\circ}\text{C}$. Зниження температури повітря до $-35,2^{\circ}\text{C}$ можна очікувати один раз на 100 років [3, 37].

У річному ході температури повітря найтеплішим на території області є липень-місяць. Середні значення температури повітря в багаторічному режимі в липні змінюються від $18,9^{\circ}\text{C}$ (МС Світязь) до $18,6^{\circ}\text{C}$ (МС Любешів, МС Маневичі, МС Володимир-Волинський). Найтеплішим видався липень 2010 р.: по всіх метеостанціях середнє значення було вищим за $+21,0^{\circ}\text{C}$. Найпрохолоднішим був липень 1979 р. із середнім значенням температури повітря близько $+15,0^{\circ}\text{C}$.

Зміна регіональної температури повітря та кількості опадів на Волині відповідає глобальним змінам клімату. Найбільш інтенсивні зміни температури повітря та кількості опадів відбуваються в північній поліській частині області. Загалом, клімат Волинської області характеризується вираженою тенденцією до зростання температури повітря та збільшення кількості опадів.

Зміни стану клімату, якщо ДПТ не буде затверджено, загалом не очікуються.

Стан атмосферного повітря

забруднюючих речовин від технологічних процесів на підприємствах промисловості, сільськогосподарських підприємств та від автотранспорту. Значну частку у забрудненні атмосфери становлять викиди шкідливих речовин від автомобілів. Найбільш істотні такі компоненти викидів як оксид вуглецю, вуглеводні, окиси азоту, сполуки сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок, вуглекислий газ.

Поблизу території проєктування відсутні автоматизовані стаціонарні пости спостереження за станом забруднення атмосферного повітря, які здійснюють вимірювання концентрації забруднюючих речовин в повітрі. Тому аналіз поточного стану атмосферного повітря здійснювався на основі даних моніторингу стану довкілля У Волинській області.

За даними Головного управління статистики у Волинській області у 2021 році у повітря Волинської області потрапило 5588,6 т викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел (з них діоксиду сірки – 308,5 т, діоксиду азоту – 702,8 т) [28].

Таблиця 5

**Викиди основних забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в
атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2021 році**

	Обсяги викидів	2021 у % до 2020
Усього, т	5588,6	110,1
у тому числі		
метали та їх сполуки	9,7	102,8
з них		
свинець	0,0	121,4
мідь	0,0	107,1
нікель	0,1	226,7
хром	0,1	84,3
цинк	0,0	103,1
арсен	0,0	118,2
метан	1068,9	110,0
неметанові леткі органічні сполуки	281,5	108,2
оксид вуглецю	1251,4	103,3
діоксид та інші сполуки сірки	340,3	83,5
з них		
діоксид сірки	308,5	101,9
сполуки азоту	920,8	142,5
з них		
діоксид азоту	702,8	136,8
оксид азоту	44,2	110,3
аміак	168,9	206,6
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	1695,7	109,1
стійкі органічні забруднювачі	–	–
з них		
поліароматичні вуглеводні (ПАВ)	–	–
інші	20,3	118,6
Крім того, діоксид вуглецю, млн.т	0,5	111,6

Таблиця 6

Викиди в атмосферне повітря

	Обсяги викидів забруднюючих речовин			Крім того, викиди діоксиду вуглецю		
	усього, тис. т	у тому числі		усього, млн.т	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами
2017	40,5	5,1	35,4	0,5	0,5	...
2018	38,2	5,1	33,1	0,5	0,5	...
2019	36,7	5,3	31,4	0,5	0,5	...
2020	36,8	5,1	31,7	0,5	0,5	...
2021	36,4	5,6	30,8	0,5	0,5	...

Найбільше викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря припадає на переробну промисловість – 2580,1 т/рік (табл. 7).

Таблиця 7

Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю у атмосферне повітря за видами економічної діяльності (секція за КВЕД) у 2021 році

	Код за КВЕД- 2010	Обсяги викидів		Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю	
		тонн	у % до 2018р.	тонн	у % до 2018р.
Усі види економічної діяльності		5588,6	110,1	515498,0	111,6
Сільське, лісове та рибне господарство	A	1381,8	100,8	27685,6	131,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	443,5	104,0	42810,8	83,6
Переробна промисловість	C	2580,1	126,1	212553,8	132,0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	394,8	93,4	202075,4	100,1
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	E	8,4	152,1	254,9	102,8
Будівництво	F	76,3	106,5	132,9	102,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	G	241,0	115,2	7602,5	111,7
Транспорт, складське	H	86,4	80,6	4882,4	102,9

господарство, поштова та кур'єрська діяльність					
Тимчасове розміщення й організація харчування	I	0,1	121,6	25,7	122,0
Інформація та телекомунікації	J	3,4	275,7	875,9	280,5
Фінансова та страхова діяльність	K	–	–	–	–
Операції з нерухомим майном	L	0,9	104,0	152,8	98,8
Професійна, наукова та технічна діяльність	M	–	–	–	–
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	N	0,4	85,3	98,0	127,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	O	239,2	89,9	5616,4	97,8
Освіта	P	59,2	116,3	3547,3	154,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Q	72,5	74,1	7183,4	118,7
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	R	0,6	76,3	0,2	220,8
Надання інших видів послуг	S	–	–	–	–

Таблиця 8

Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2021 р.

	Обсяги викидів, т	2021 % до 2020	У тому числі			
			діоксиду сірки		діоксиду азоту	
			т	2021 % до 2020	т	2021 % до 2020
Волинська область	5588,6	110,1	308,5	101,9	702,8	136,8
Камінь-Каширський район	508,4	96,4	77,5	128,4	77,3	161,8

Згідно даних Головного управління статистики у Волинській області за 2021 рік у Камінь-Каширському районі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря становили 508,4 т/рік, що становить 9,1% від загальних викидів по Волинській області [28].

Таблиця 9

Основні забруднювачі атмосферного повітря Маневицької громади

Назва підприємства, адреса	Вид діяльності	Дозвіл на викиди
промислові		
Маневицький торфозавод – філіал ДП«Волиньторф»	добування торфу, виробництво продуктів нафтоперероблення	№723655100-42 від 25.01.2019 р
ДП «Підприємство державної кримінально-виконавчої служби України № 42»	піддони різних типорозмірів, щкільні, дошкільні, офісні меблі	№723655100-34 від 26.12.2017 р №723655100-35 від 26.12.2017 р.
ДП «Маневицьке лісове господарство»	пиломатеріали, заготовки для європіддонів, тріска технологічна, хвойно-лікувальний екстракт, консерви овочеві, продукція лісозаготівель	№723655100-46 від 24.07.2020 р.
сільськогосподарські		
Сільськогосподарський кооператив «Зоря», с.Цміни	рослинництво, тваринництво	
ТзОВ «Хайберрі», с.Ст.Чорторийськ	ягідництво, овочівництво	
ПП «Західцентр трейд», с.Полиці, Рівненська обл.	рослинництво	
ТзОВ «АГІДЕЛЬ», смт.Торчин . Луцький р-н	птахівництво	№723685301-4 від 11.05.2017 р
НВЦ «Форель»	прісноводне рибицтво,оптова торгівля рибою(форель,осетр,короп,сом).	№723685301-3 від 14.02.2017 р

Безпосередньо в зоні проєктування стаціонарні джерела забруднення атмосферного повітря відсутні. Пересувними джерелами забруднення є транспортні засоби, що рухаються по вул. Комарова, рух яких супроводжується викидом в атмосферу забруднюючих речовин, а саме: оксиди вуглецю, діоксид азоту, вуглеводні, сірчистий ангідрид, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок, бензапірен.

Зростання забруднюючих речовин в повітрі відбувається через збільшення використання автотранспорту, погіршення технічного стану автомобільного парку, незадовільну якість палива, відставання темпів розвитку вулично-дорожньої мережі тощо

Акустичне забруднення

Домінуючими джерелами шуму та вібрації в районі планованої діяльності є транспорт. Рівень звуку, у житловому приміщенні не повинен перевищувати

30 дБ – у нічний час і 40 дБ – у денний час.

Високий рівень шуму створюють транспортні потоки на магістральних вулицях, що значно порушує умови проживання населення, впливає збудливо на центральну нервову і серцево-судинну системи, викликає напруження захисно-адаптаційних механізмів в організмі людини, зумовлює розвиток атеросклерозу тощо.

Радіаційний стан

Радіаційний фон в Волинській області станом на 5 червня 2023 року знаходиться у своїх звичних межах і становить 0,10-0,13 мкЗв/год (10-13 мкР/год). Показники вимірюються різними пристроями, від онлайн станцій моніторингу до щоденних ручних замірів відповідними державними установами на стаціонарних постах спостереження.

Таблиця 10

Радіаційний фон станом на 5 червня 2023, 04:39
(Меневицька громада та найближчі громади)

Громада	Потужність дози	Час замірів
Камінь-Каширська міська громада	0,13 мкЗв/год	4 червня 2023, 09:00
Маневицька селищна громада	0,12 мкЗв/год	5 червня 2023, 03:00

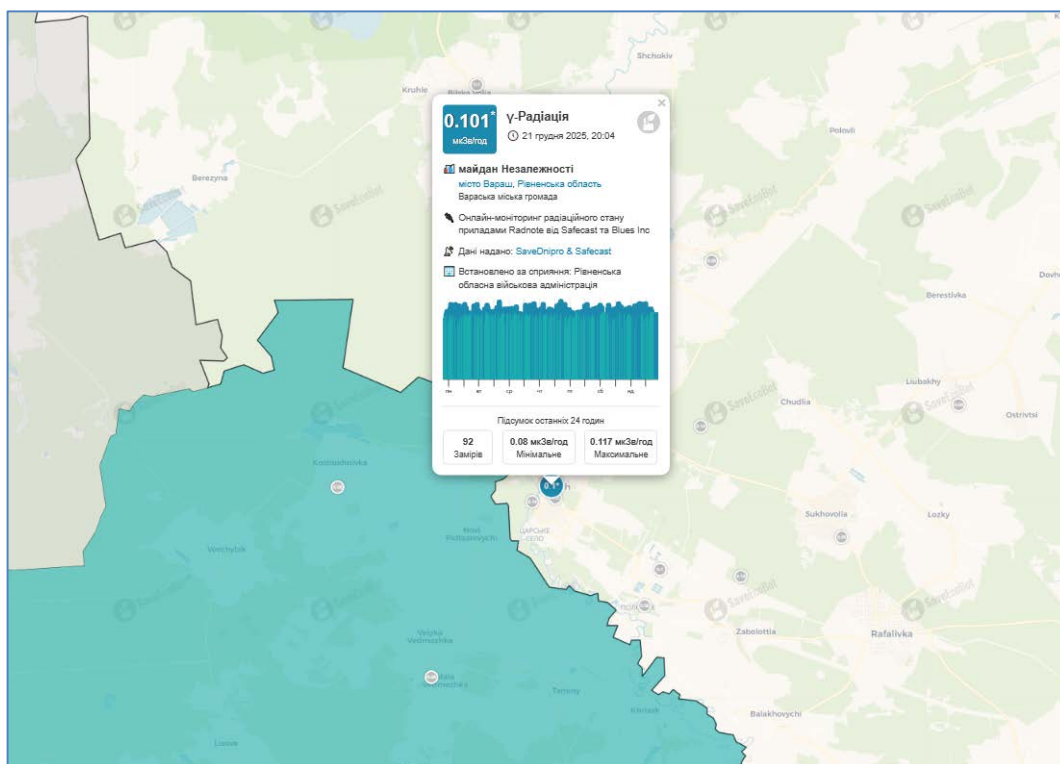

Рис. 2. Карто-схема радіаційного фону в районі Цмінівського старостинського округу Маневицької громади (<https://www.saveecobot.com>)

Прогнозні зміни стану атмосферного повітря, якщо ДПТ не буде затверджено. Через невирішеність наявних проблем, пов'язаних з інтенсивністю руху транспорту, враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів, цілком ймовірне збільшення надходжень шкідливих речовин в атмосферне повітря. При реалізації проєкту планованої діяльності буде впорядковано вуличну дорожньо-транспортну інфраструктуру, впорядковано та покращено заходи з озеленення території, організація санітарно–захисної зон.

Геологічна та геоморфологічна характеристика

Дана територія розташована в межах північної частини Волино-Подільської монокліналі, в районі західного, зануреного схилу Українського щита, на південному-заході Східноєвропейської платформи [38].

У межах району кристалічний фундамент, який сформований породами докембрійського віку, нахилений із північного-сходу на південний-захід. Його поверхня перекрита значною товщею осадових порід та знаходиться на глибині майже 500 м на північному-сході, до понад 1200 м на крайньому південному-заході. На півночі від досліджуваної території знаходиться Поліська сідловина, на заході район межує з Ковельським виступом, на південному-заході з Львівським палеозойським прогином [38]. Стратиграфічний розріз території формують палеозойські, мезозойські і кайнозойські утворення.

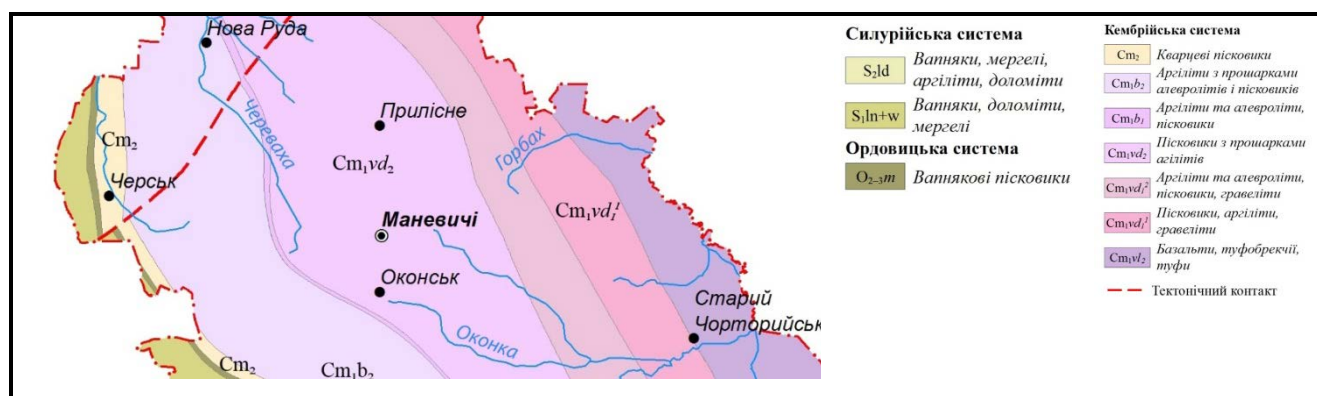

Рис. 3. Фрагмент карто-схеми Домезозойські відклади Маневицького району

[27]

Палеозойські породи (PZ). Палеозойські відклади досліджуваної території сформовані кембрійськими, ордовицькими та силурійськими утвореннями (рис. 2). Вони залягають під 50-150 метровим шаром мезозойсько-кайнозойських і четвертинних утворень.

Кембрійські відклади (С). Відклади цієї системи найрозповсюдженіші серед домезозойських порід в межах Маневиччини. Серед них розрізняють п'ять горизонтів. Перший (Берестовецький) горизонт утворений базальтами, туфами, туфобрекчіями і габро-діабазами, максимальна потужність яких сягає близько 340 м. Другий (Гдовський) горизонт сформований пісковиками і аргілітами, рідше гравелітами а також алевролітами. Породи виходять на підкрейдову поверхню у вигляді смуги північно-західного простягання шириною 8-10 км. Загальна потужність порід становить близько 50-70 м. Третій (Лямінаритовий) горизонт утворений аргілітами, алевролітами і пісковиками, які перешаровуються. Загальна потужність порід цього горизонту 70-80 м. Четвертий (Надлямінарний) горизонт сформований пісковиками з прошарками аргілітів потужністю 10 м. П'ятий горизонт – «синіх глин», де різко переважають аргіліти, інколи глини. Потужність цього горизонту сягає 120-150 м. Середньо кембрійські відклади – це одноманітна товща піщаників дрібнозернистих, сірих, жовто-сірих, подекуди шаруватих. Потужність середнього кембрію, в межах досліджуваної території, сягає 40 м.

Ордовицькі відклади (О). На території району сформовані вапняками і вапняковими пісковиками потужністю до 4 м.

Силурійські відклади (S). Охоплюють лудловський, ландоверський і венлокський яруси, що простежуються на досліджуваній території.

В основі товщі силурійських відкладів залягають зеленувато-сірі піщанисті мергелі з глауконітом. Над ними розміщена потужна товща (50-60 м) сірих, глинистих вапняків, які часто заміщаються доломітизованими вапняками при загальній потужності відкладів 150-160 м. Вище описаних відкладів залягають доломітизовані вапняки і доломіти потужністю 25-30 м. Ще вище наявна потужна товща (100-120 м) вапняків, доломітів і мергелів, що

перешаровуються. Завершується розріз вапняковими аргілітами при загальній потужності порід лудловського ярусу – 150 м.

Мезозойсько-кайнозойські породи (MZ-KZ). На досліджуваній території сформовані крейдовими, палеогеновими, неогеновими та четвертинними утвореннями (рис. 3).

Крейдові відклади (К). Сформовані сеноманськими, туронськими і коньякськими утвореннями.

Сеноманський ярус (K_{2cm}). Зазвичай, відклади цього ярусу перекриті туронськими утвореннями і тільки в районі с. Нова Руда на північному-заході району вони фіксуються під четвертинними. Їх потужність коливається від 2 до 20 м. Вони сформовані пісками і пісковиками, мергелями, рідше вапняками, конгломератами і глинами [38-40].

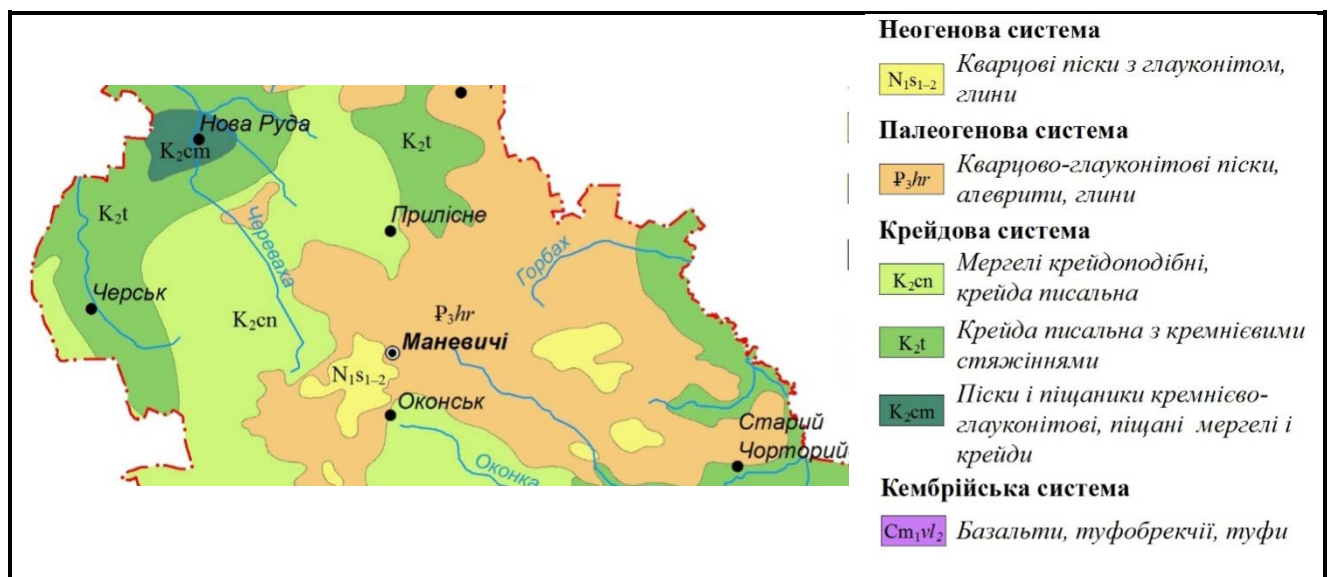

Рис. 4. Фрагмент карто-схеми Дочетвертинні відклади [27]

Туронський ярус (K_{2t}). Утворення цього ярусу розповсюджені на значній площі. Вони сформовані майже повністю писальною крейдою, тільки подекуди прослідковуються прошарки крейдоподібного мергелю. Потужність неоднакова, 30-80 м. Відсутні на невеликій території, у пониззі р. Кормин, де під четвертинні відклади виходять кембрійські базальти.

Коньякський ярус (K2cn). Це утворення білої писальної крейди з жовтуватобілими або сірими крейдоподібними мерелями. Загальна потужність відкладів 15-45 м.

Палеогенові відклади (Р). Вони сформовані харківськими шарами (Р3hr), що залягають на нерівній, розмитій поверхні верхньої крейди у вигляді окремих островів, які збереглися від розмиву в час наступу дніпровського льодовика і його талих вод. Ці породи найкраще збереглися на водороздільних ділянках річок Стохід – Стир і витягнуті смугою паралельно древнім глибоким долинам річок. Контакт між морськими відкладами харківських шарів і континентальними утвореннями четвертинної системи доволі різкий.

Відклади харківських шарів сформовані пісками кварцево-глауконітовими і кварцовими. На контакті з верхньокрейдовими відкладами трапляються уламки і галька пісковиків і кременю. Їх потужність коливається від 2 до 18 м.

Неогенові відклади (N). Сформовані сарматським ярусом (N1s1–2). Вони збереглися від розмиву ще менше ніж описані вище палеогенові породи і трапляються на невеликих площах в центральній частині району, біля смт. Маневичі, сіл Череваха, Лісове, Кам'януха, Мала Яблунька.

У нижній частині пласта залягають глини бурого, чорного або сірого кольору, інколи бітумінозні, слюдисті, зазвичай, пластичні. Їх перекривають кварцові і глауконіто-кварцові піски, слюдисті, жовтуватосірі, дрібнозернисті, часто глинисті. Потужність сарматських глин, зазвичай, коливається від 3 до 7 м інколи сягаючи 14 м. Потужність пісків не більше 6 м [38-40].

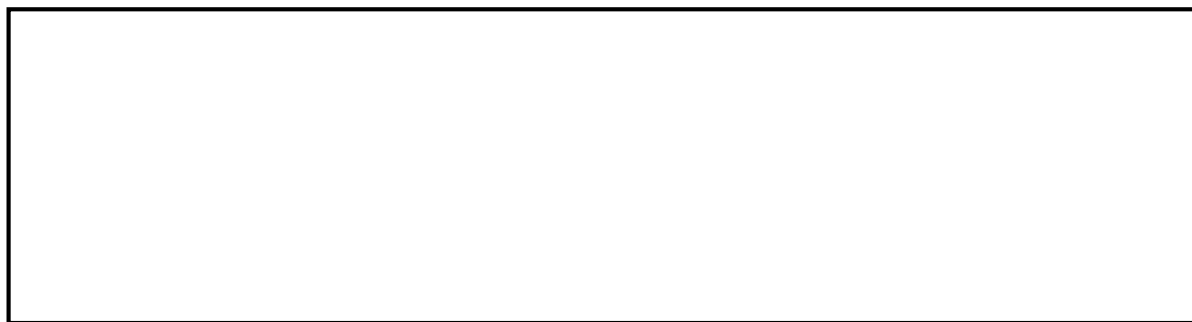

Рис. 5. Фрагмент Геологічної карти М 1:200000 (лист М-35-II) [38-40]

В районі реалізації планованої діяльності за дослідженнями П. Тутковського, А. Маринича, Г. Уженкова, П. Шульги в дочетвертинний період було сформовано дві прадолини - р. Прип'яті та р.Стир-Словечна на відкладах крейдової системи. Сучасні притоки р. Прип'ять сформувались на сучасних відкладах – алювіальні, озерні, болотні та еолові утворення, сформовані в постльодовикову (голоценову) епоху. Алювій поширений в долинах рік Прип'яті, Стоходу, Стиру, дрібних річок та представлений пісками, супісками та глинами, серед яких зустрічаються валуни і галька гранітів, піщаників і кремнію. В долинах річок, в тому числі в долинах р. Веселухи, р. Березини, алювіальні відклади (Четвертинної системи) перекриті болотними утвореннями (рис. 7).

Четвертинні відклади (Q). Відклади четвертинної системи наявні як середньо-верхньочетвертинні та сучасні утворення. Вони поширені на всій території Маневиччини (рис. 7). На невеликих ділянках, де виходить крейда, вони сформовані малопотужним елювієм цих порід. Потужність четвертинних відкладів коливається в межах від 1-2 до 40-45 м.

Середньочетвертинні відклади утворені водно-льодовиковими та моренними формуваннями дніпровського зледеніння.

Водно-льодовикові відклади (fIIdn2) охоплюють понад 50 % території району. В літологічному складі переважає піщаний матеріал. Піски кварцові, різнозернисті, серед яких трапляється грубоуламковий матеріал сформований галькою кременя, граніту, кварцу і пісковика. Їх потужність коливається від 1 до 20-25 м.

Моренні відклади (gIIdn) зафіксовані лише на невеликих територіях в середній смузі регіону, перекриваючи водно-льодовикові відклади. Моренні відклади утворені червоноколірними валунними і гравійними глинистими пісками. Піски переповнені валунами, галькою і уламками не тільки привнесених (скандинавських), а й місцевих порід. Валуні сягають 0,5 м в діаметрі, іноді й більше. Зазвичай, в складі морени переважають галька і невеликі валуни (15-25 см), які утворені з гранітів, пегматитів, гнейсів, рожевих кварцитоподібних пісковиків і кварцитів, а також з місцевих порід: кварцових

пісковиків і уламків крейдових кременів. Переважають валуни і уламки місцевих порід. Потужність цих відкладів, зазвичай, невелика (2-3 м), рідко сягає 7-10 м. Описані відклади формують групи невисоких, плосковершинних пагорбів, які входять до складу кінцево-моренної гряди.

Алювіальні відклади першої надзапавної тераси (aIII) сформувалися у верхньочетвертинний час. Вони розвинені в долині річки Стир, на межиріччях її правих приток. Відклади перших надзапавних терас утворені кварцевими пісками, суглинками, перевідкладенням піщанистої крейди. Потужність алювію сягає від 5 до 20 м.

Болотні відклади (bIV) є сучасними утвореннями, які охоплюють майже 35 % території. Вони поширені не тільки в заплавах річок, а й на вододілах, особливо на межиріччі річок Стохід і Стир. Сформовані болотяні відклади є торфовищами. Під торфами найчастіше залягають піски бурі і світло-сірі, дрібнозернисті, а також супіски і суглинки. Потужність болотяних відкладів становить 0,5-8,0 м.

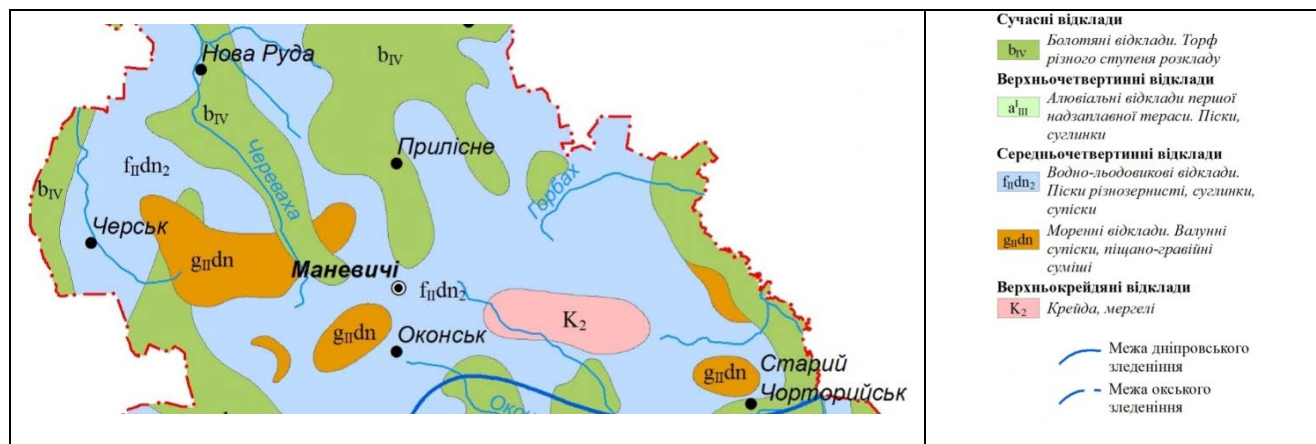

Рис. 6. Фрагмент карто-схеми Четвертинні відклади [27]

Величезний вплив на формування сучасного рельєфу не тільки Маневиччини, а й всього Полісся мали два чинники: тектонічні рухи і зледеніння. Велику роль в його створенні відіграли діяльність текучих вод, карстові процеси, вітер та ін. Багато дослідників трактують питання рельєфотворення Полісся в різний спосіб. П. А. Тутковський (1910) розглядає Полісся як післяльодовикову пустелю, Б. Л. Лічков (1928) вважає її

алювіальною рівниною з трьома терасами р. Прип'ять, П. М. Цись (1958) – як рівнину, створену льодовиком.

У геоморфологічному відношенні майже вся територія громади відноситься до Південно-Поліської області пластово-аккумулятивних низовинних рівнин (I), підобласті Прип'ятсько-Слуцької пластово-аккумулятивної низовини на палеогенових і крейдових відкладах (I-1), в межах якої, до території району відносяться два геоморфологічні райони (рис. 6). На півдні, невелику площу охоплює Волино-Подільська область пластово-денудаційних височин (III), підобласть Волинської денудаційної височини на крейдових і неогенових відкладах (III-1), до якої в межах досліджуваної території відноситься один район [12].

Волинська моренно-водно-льодовикова, слабохвиляста, погорбована, слаборозчленована рівнина (I-1-3) охоплює північну та центральну частину Маневицького району, займаючи 1/2 його площі. Простягається на південь до лінії с. Угли – с. Оконськ – с. Кам'януха – с. Старий Чорторійськ – с. Козлиничі.

Північна частина рівнини відзначається слабо розчленованим рельєфом з нахилом поверхні на північний-захід. Абсолютні висоти становлять 155-165 м (рис. 7). Тут наявна найнижча відмітка Маневицького району – 152 м, на межі району, на північний-захід від с. Набруска.

Ця частина рівнини була сформована в період дніпровської льодовикової і міжльодовикової епохи. Під час наступу льодовика відбувалося нагромадження флювіогляціальних пісків, а в подальшому – моренного матеріалу [9].

В південній частині рівнини прослідковується кінцево-моренна гряда – найвище піднята частина Маневицького району. Вона охоплює майже 1/3 площі району і являє собою дещо підвищену піщану рівнину, в межах якої досить часто трапляються невисокі (до 20-25 м) плосковершинні пагорби, сформовані кінцевоморенними відкладами дніпровського льодовика. Кінцевоморенні відклади тут інтенсивно розмиті і мають невелику потужність. В основі кінцевоморенних пагорбів майже повсюдно залягають

верхньокрейдові породи. Поверхня гряди нерівна, хвиляста, слабо розчленована неглибокими балками [6].

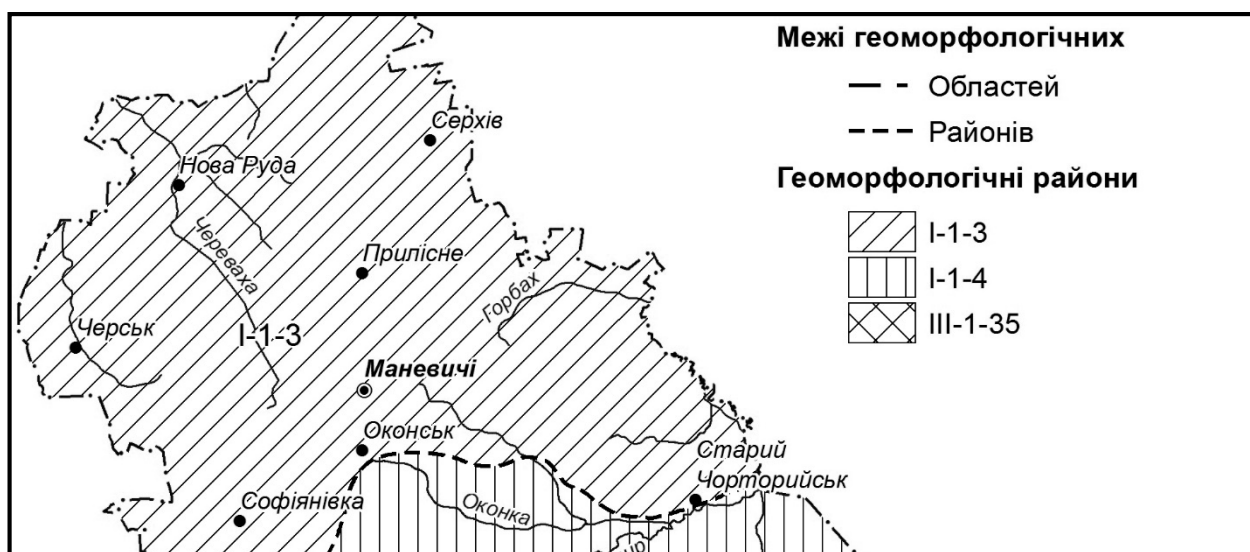

Рис. 7. Фрагмент геоморфологічного районування [27]

Абсолютні висоти в межах гряди коливаються від 175-185 м на рівнинних ділянках до 210-220 м на вершинах найбільш високих пагорбів. Тільки на сході, в долині р. Стир, трапляються абсолютні висоти до 160-170 м. Тут, також, знаходиться найвища точка в межах Маневицького району – 218 м, на північний-схід від с. Лісове.

Чітку межу між цими частинами рівнини провести важко. Часто схили останньої настільки пологі і нечіткі, що в рельєфі ці форми майже не виражені.

Рожищенсько-Костопільська водно-льодовикова, слабохвиляста, слаборозчленована рівнина, ускладнена карстовою морфоскульптурою (I-1-4). Прослідковується в південній частині Маневицького району і охоплює 2/5 площі. В основі рівнини залягають відклади верхньої крейди з нерівною, ерозійною поверхнею. Ерозійні западини і давні ерозійні долини виповнені озерно-річковими відкладами ранньо-середньочетвертинного часу, вище яких розвинений плащ флювіогляціально-алювіальних пісків, які утворюють її сучасну поверхню.

Пересічна абсолютна висота поверхні рівнини, в межах регіону, становить майже 175 м з найнижчими висотами 160-170 м в долині р. Стир.

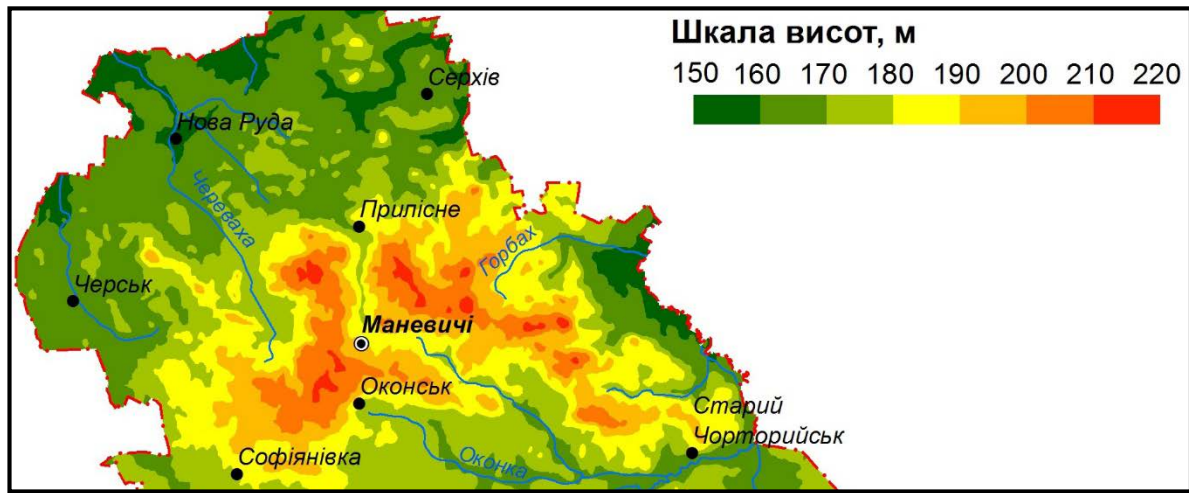

Рис. 8. Фрагмент карто-схеми Модель рельєфу території Маневицького району [27]

Ця територія співпадає з великою долиноподібною западиною в крейдових породах. Вона, імовірно, слугувала основним водозбором льодовикових і річкових вод і є древньою долиною їх стоку. Рівнина має загальний похил на північний-схід.

У межах рівнини регіону чітко виражену річкову долину має лише Стир. Його долина врізається в рівнину на 10-15 м. Розвинена лише заплава. Рівню перших надзаплавних терас відповідає поверхня самої рівнини. Долини всіх інших річок ще не вироблені. Кожна з таких долин являє собою кілька плоских і широких (3-5 км) заболочених котловин, які зливаються одна з одною і ними протікає звивиста невелика річка. Навіть запови такі річки виражені не чітко: вони поступово зливаються з навколишньою рівниною.

Луцько-Рівненська акумулятивно-денудаційна, увалиста, середньо-, місцями сильно розчленована височина (III-1-35). Розташована південніше лінії с. Криничне – с. Калинівка – с. Горайківка, охоплюючи лише 5 % площі району. Їй відповідають висоти понад 190 м.

У наш час, на території району, інтенсивно розвиваються карстові процеси, які, також, притаманні всьому Волинському Полісся. Вони зумовлені, головним чином, близьким заляганням крейдових карбонатних порід. Не менш важливим, для карстоутворення, є водопровідність цих порід, наявність рухомих вод та їх розчинна здатність.

Карбонатні породи, які, під час карстового процесу, піддаються впливу води, сформовані білою писальною крейдою та мергелем і залягають вище базисів ерозії. Вони епізодично відслонюються в долинах річок і на схилах підвищених ділянок вододілів.

Вагомий вплив на розвиток карсту в регіоні мали тектонічні рухи нижньокрейдового, верхньокрейдового, неоген-палеогенового часу, які характеризуються чергуванням періодів опускання та піднімання території. Внаслідок такої інверсійної активності підвищилася тріщинуватість крейдових порід, що особливо простежується вздовж основних тектонічних порушень.

Найбільші скупчення карстових форм рельєфу – лійок, западин і котловин, на досліджуваній території, простежуються на східному та південно-східному схилах кінцево-моренної гряди, в околицях сіл Костюхівка, Велика та Мала Ведмежка, Підгаття, Старий Чорторийськ. Тут вони пов'язані з тектонічними розломами.

На Оконській ділянці розвитку карсту, крейдяні породи, в межах району, залягають найближче до денної поверхні – до 0,1 м, про що писав ще у 1899 р., під час своїх подорожей, П. А. Тутковський. На цій ділянці утворено щонайменше 8 карстових форм: 6 лійок і 2 западини.

Зміни геолого–геоморфологічного середовища, якщо ДПТ не буде затверджено, не очікується. Враховуючи інженерно-геологічні особливості території, можна зробити припущення щодо ймовірності розвитку небезпечних геологічних явищ (сезонний підйом рівня ґрунтових вод, зсуви, поверхневі ерозійні процеси тощо) не прогнозується. Рівень ґрунтових вод на території ДПТ коливається від 15 до 19 м.

Рослинний та тваринний світ

Територія проєктованої діяльності розташована в лісовому масиві на південно-західній околиці від смт. Маневичі (цільове призначення 07.09 Земельні ділянки загального користування відведені під місця поховання) та не відноситься до природоохоронних, природно-заповідних зон та їх територій, земель водних об'єктів і прибережно-захисних смуг. В межах зони впливу,

території розроблення детального плану, не було виявлено цінних видів флори і фауни. Також не виявлено ареалів перебування представників флори і фауни, які входять до Червоної та Зеленої книг України (інформація отримана із загально доступних джерел: <http://greenbook.land.kiev.ua/>; <http://nature.land.kiev.ua/red-book.html>; <http://eco.voladm.gov.ua/>). Згідно інформації ГО «Українська природоохоронна група» (Emerald Network Ukraine) в межах території дослідження відсутні місця перебування тварин та гніздування птахів, цінних рослинних угруповань (<http://uncg.org.ua/>) [1].

Проведений аналіз доступних джерел, зокрема Регіональної схеми екологічної мережі Волинської області, засвідчив, що територія планованої діяльності розташована в лісовому масиві та не відноситься до Структурно-функціональних елементів регіональної екологічної мережі області (<https://volynrada.gov.ua/news/zatverdzheno-ekologichnu-merezhu-oblasti>; Карпюк З. К., Фесюк В. О. Природоохоронні мережі Волинської області : монографія. Луцьк : Терен, 2021. 212 с.). Дана територія не відноситься до перспективних до заповідання територій та об'єктів ПЗФ Волинської області, перспективних для розширення територій та об'єкти ПЗФ Волинської області (Руденко, 2020).

В районі планованої діяльності превалюють соснові ліси, які представлені різними типами лісу відповідно до геоморфологічної приуроченості, едафічних умов та водно-мінерального живлення.

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної *Acidophilous mesic and moist Scots pine forests*. Типовими тут є угруповання, що сформувались на дерново-підзолистих ґрунтах із слабо вираженим гумусовим шаром, які приурочені здебільшого до флювіогляціальних та відкладів. Це переважно: Соснові ліси зеленомохові; Соснові ліси вересево-зеленомохові; Соснові ліси чорницево-зеленомохові.

Однією з найефективніших форм охорони цінних природних об'єктів і територій є їх заповідання. Територія планованої діяльності розташована за межами об'єктів ПЗФ та екологічної мережі. Найближчим об'єктом ПЗФ – загальнозоологічний заказник місцевого значення «Чорторийський», розташований на відстані від планованої діяльності 4,6 км (рис. 10).

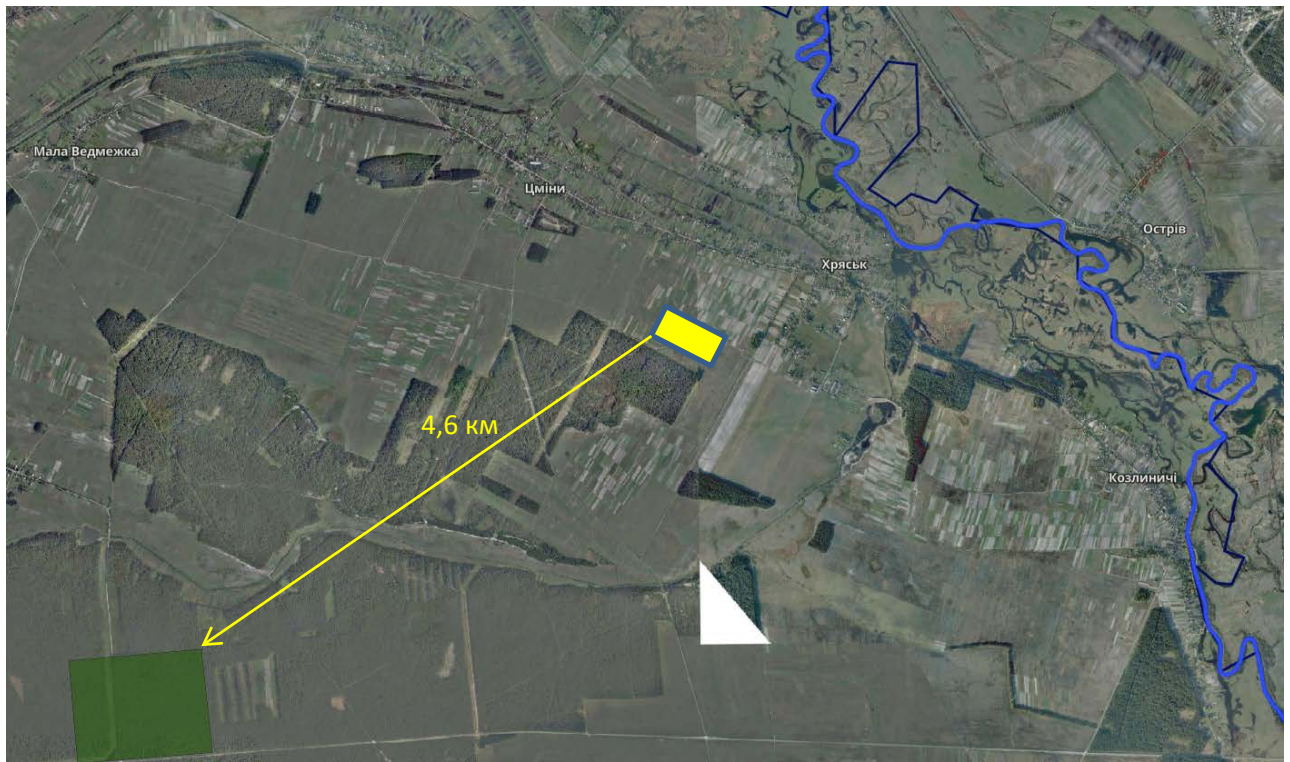

Рис. 9. Положення об'єкту планованої діяльності щодо об'єктів ПЗФ, Смарагдової мережі та гідрографічної мережі

Заказник «Чорторийський» — загальнозоологічна природоохоронна територія площею 188 га, розташована в Камінь-Каширському районі (колишній Маневицький) у межах землекористування ДП «Поліське ЛГ». Створений рішенням облвиконкому від 31.10.1991 р. № 226. Тут охороняються сосново-дубові насадження 1-го бонітету з підліском ліщини, крушини, горобини та багатим трав'яним покривом, де переважають папороті (орляк, безщитник жіночий, щитник чоловічий), ягідники (ожина, журавлина, брусниця, лохина, суниця) та лікарські рослини (конвалія, багно болотяне). Зустрічається рідкісний вид із Червоної книги України — сон розкритий (*Pulsatilla patens*). Фауна представлена лосем (*Alces alces*, ЧКУ), кабаном, оленем благородним, сарною, борсуком, лисицею, зайцем, куницею та численними співочими птахами.

Прогнозні зміни, якщо ДПТ не буде затверджено. Забруднення довкілля (транспортні потоки) для флори та фауни є екологічним фактором, який значно обмежує процеси їх життєдіяльності. Проте, об'єкт планованої діяльності розташований за межами об'єктів та територій ПЗФ.

Стан здоров'я населення

Стан здоров'я населення можна вважати важливим інтегральним показником медико- демографічного й соціально-економічного благополуччя держави в цілому, а також її окремих регіонів. Несприятливі умови життя значної частини населення призвели до зростання рівня захворюваності та смертності, підвищення рівня інвалідності. За показниками стану здоров'я й середньої тривалості життя регіони України суттєво відстають від економічно розвинених країн Європи та світу.

Здоров'я населення - це не лише медична проблема, а й соціальна, що віддзеркалює соціально-економічний стан країни, культурно-освітній рівень і рівень благополуччя населення, ступінь розвитку системи охорони здоров'я. Вона тісно пов'язана з економічним розвитком регіону, оскільки він досягається за допомогою застосування людського потенціалу. Одним з основних факторів економічного зростання повинен бути здоровий людський потенціал.

Рівень захворюваності населення Волинської області залежить від багатьох чинників і зумовлений, насамперед, економічними та соціальними умовами, екологічною ситуацією й рівнем медичної допомоги в місцях проживання. На стан здоров'я окремих індивідуумів суттєво впливають куріння, наркоманія, зловживання алкоголем, стреси, спадковість, якість харчування та житлові умови. Аналіз відомостей про закономірності формування й причини виникнення основних класів захворювань уможливорює розроблення ефективних рекомендацій щодо пом'якшення впливу зовнішніх чинників на організм людини, оптимізацію медико-демографічної ситуації в регіоні та прогнозування зміни стану здоров'я населення у зв'язку з динамікою відповідних параметрів.

На нашу думку, під час аналізу захворюваності населення потрібно розглядати поняття «первинна захворюваність» і «поширеність хвороби» («загальна захворюваність»).

Первинна захворюваність - рівень уперше зареєстрованих захворювань за календарний рік на певній території; при цьому враховують усі гострі та

вперше встановлені протягом року хронічні захворювання.

Поширеність хвороби (загальна захворюваність) - рівень усіх зареєстрованих захворювань за Календарний рік на певній території: гострих і хронічних, зареєстрованих при першому звертанні в поточному році, а також виявлених як у поточному році, так і в попередні [31].

Аналіз показників первинної захворюваності та поширеності хвороби серед населення Волинської області свідчить про те, що останніми роками спостерігали стійку тенденцію до їх зниження. Починаючи з 2011 р., відбувається постійне зменшення показників як первинної захворюваності, так і поширеності хвороби. Так за останні роки рівень первинної захворюваності населення Волинської області знизився на 9,8 %, а поширеності хвороби - на 4,5 %.

За даними соціально-медичних досліджень, у регіоні існують глибокі відмінності щодо (захворюваності серед міського та сільського населення, що пов'язано із соціальною розшарованістю і нерівномірним доступом населення до медичних закладів. Отже, маємо аргументований фактор Напливу на функціонування регіональної системи охорони здоров'я та особливості її територіальної організації.

Різке зростання хвороб органів дихання спостерігається на фоні поширення коронавірусного захворювання (COVID-19), що в свою чергу призвело до підвищення смертності в регіоні.

Потрібно зазначити, що вищенаведені структури первинної захворюваності й поширеності хвороби подібні для всіх адміністративних районів області. На незначні розбіжності в рівнях первинної захворюваності та поширеності хвороби населення окремих районів регіону впливають статеві-вікова структура населення, повнота реєстрації захворювань і поєднання впливу різних факторів навколишнього середовища [31].

Найвищі показники первинної захворюваності та поширеності притаманні хворобам органів дихання й системи кровообігу, на які припадає понад 50 % випадків захворювань. Ці захворювання на сучасному етапі розвитку суспільства вважаються техногенно зумовленими.

Динаміка захворюваності населення Волинської області

(за даними <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>)

Волинська обл.								
Р о к и	Захворюваність туберкульозом на 100000, всі форми	Захворюваність на вірусний гепатит на 100 000	Захворюваність на сифіліс на 100 000	Захворюваність гонококковою інфекцією на 100 000	Захворюваність кашлюком на 100 000	Захворюваність на кір на 100 000	Захворюваність дифтерією на 100 000	Захворюваність на правець, на 100 000
2010	56.1	...	...	...	...	...	...	...
2011	51.9	17.89	...	...	11.03	4.74	0	0
2012	51	...	...	...	...	...	...	...
2013	67	40	...	...	2	14	0	0
2014	68	39	...	...	2	13	0	0
2015	...	...	...	...	...	...	...	...
2016	...	...	...	...	...	...	...	...
2017	57	...	...	...	...	...	...	...

продовження таблиці 11

Волинська обл.						
Ро ки	Захворюваність гострим поліомієліти м, на 100 000	Захворіваність на краснуху, на 100 000	Захворюваність свинкою на 100 000	Захворюваність снідом (клінічно підтверджен.) / 100000	Поширеність інф. і пар. амбулат. хвороб / 100000	Розповсюдженість цукрового діабету на 100 000 нас.
2010	...	...	...	...	4601.7	1836.5
2011	...	8.12	3	...	4747.7	1982.3
2012	...	...	...	...	4670	2128
2013	...	...	1	...	4661	2244
2014	0	0	1	...	4543	2367
2015	...	...	...	...	...	...
2016	...	...	...	...	...	...
2017	...	...	...	...	4109	2634

закінчення таблиці 11

Волинська обл.					
Р о к и	Розповсюдження псих. розладів, зареєстрованих в амб. уст. на 100000	Розповсюдження хвороб, не зареєстрованих в амб. уст. та орган. чуття на 100000	Розповсюдження респіраторних хвороб в амб. уст. на 100000	Розповсюдження захворювань, отриманих в амб. устан. / 100000	Розповсюдження всіх врожданих аномалій в амб. уст. на 100000
2010	2330.7	7469.7	...	...	864.2
2011	2361.3	7334.3	...	...	907.8
2012	2378	6909	36809	...	924
2013	2384	6747	37920	...	946
2014	2409	6620	37959	...	950
2015	...	...	...	...	...
2016	...	...	...	...	...
2017	2456	6226	39063	...	973

Високий рівень захворюваності системи кровообігу пов'язаний із забрудненням атмосферного повітря та води хімічними речовинами, чадним газом, оксидами азоту, хлоридами, нітратами й важкими металами: кадмієм,

хромом, ванадієм, кобальтом, залізом. Хвороби органів дихання належать до найпоширеніших екозалежних захворювань. На захворюваність органів дихання особливо впливає забруднення атмосферного повітря оксидами вуглецю, сірки, азоту та пилом. Негативну роль також відіграють важкі метали (манган, нікель, кобальт, хром, свинець), які містяться в атмосферному повітрі й питній воді. У структурі захворюваності хвороби органів дихання провідне місце займають пневмонії.

Прогнозні зміни стану здоров'я населення, якщо ДПТ не буде затверджено. Прогноз здійснено з урахуванням вищевказаних ймовірних змін стану довкілля. Прогнозується ймовірне зміна якісного та кількісного складу забруднення атмосферного повітря, в першу чергу внаслідок шкідливих викидів від автомобілів та об'єктів промисловості. Забруднення атмосферного повітря, особливо селітебних територій, становить серйозну небезпеку здоров'ю людей. Загалом при зростанні хімічного забруднення атмосфери речовинами з вихлопними газами двигунів прогнозується збільшення кількості захворювань і тяжкості перебігу таких хвороб як інсульт, хвороби серця і рак легенів, а також гострих і хронічних респіраторних захворювань, включаючи астму тощо.

Розділ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Волинська область традиційно асоціюється з відносно невеликою кількістю викидів, скидів, утворення відходів, чистим довкіллям, значною кількістю добре збережених ландшафтів та об'єктів ПЗФ. Проте з року в рік у зв'язку із збільшенням навантаження пересувних та стаціонарних джерел на атмосферне повітря відбувається погіршення якості довкілля, санітарного стану території, фіксуються перевищення концентрацій забруднюючих речовин. Найвища щільність викидів від стаціонарних джерел спостерігається у містах обласного підпорядкування, таких як: Луцьк, Ковель, Нововолинськ та Володимир- Волинський. Спостереження за станом атмосферного повітря та вмістом забруднюючих речовин, у тому числі радіоактивного забруднення, на території області здійснюють 2 суб'єкти державної системи моніторингу довкілля: Волинський обласний центр з гідрометеорології, Державна установа «Волинський ОЛЦ МОЗ України».

Оцінка за станом забруднення природного середовища здійснюється Комплексною лабораторією у складі Волинського обласного центру з гідрометеорології на трьох постах спостережень забруднення (ПСЗ). Програма обов'язкового моніторингу якості атмосферного повітря проводиться по 8 забруднюючим речовинам: пил, оксид азоту, діоксид азоту (NO_2), діоксид сірки (SO_2), оксид вуглецю, фенол, формальдегід (H_2CO), розчинені сульфати, а також показники радіоактивного забруднення (гаммафон, мкР/год).

Основними забруднювачами повітря були підприємства добувної та переробної промисловості, сільського, лісового та рибного господарства, підприємства з видобування природного газу та нафтопереробки, а також здійснення діяльності у сфері постачання електроенергії, газу, пари та конденсованого повітря.

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин, які викидаються стаціонарними та пересувними джерелами викидів.

Суттєвим джерелом забруднення атмосферного повітря виступає транспорт. Викиди від автотранспорту небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов. Серед забруднювальних речовин, що викидаються внаслідок руху транспортних засобів виділяють: оксиди вуглецю, оксиди азоту, бенз(а)пірен, неметанові леткі органічні сполуки, пил.

Враховуючи вище наведе, можна зробити загальний висновок, що основний вплив на повітряне середовище від проектного об'єкту спричинений автотранспортом.

Сьогоднішня екологічна ситуація на території зумовлена як проблемами, які виникли десятки років тому, так і сучасними. Значною мірою пригнічення стану довкілля спричинено через відсутність системи каналізації, через методи ведення сільського господарства та негативний вплив підприємств у певних галузях промисловості, через викиди транспорту, порушенням, забрудненням та виснаженням земель, шкідливими природними процесами: карстоутворення, підтоплення території. Також головною проблемою на сьогодні, яка утворилася - це накопичення твердих побутових відходів, та як результат - виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Основним способом видалення твердих побутових відходів (далі - ТПВ) в області є їх захоронення на сміттєзвалищах. Згідно наданих інформацій райдержадміністрацій та міст обласного значення, станом на 01.01.2020, в області під сміттєзвалищами (без врахування закритих полігонів та сміттєзвалищ, де накопичено більше 2 млн тонн твердих побутових відходів на площі 85 га) знаходиться близько 380 га земель, на яких накопичено понад 1,5 млн тонн сміття. Із 478 діючих місць видалення відходів, а це 11 полігонів твердих побутових відходів та 467 сміттєзвалищ, паспортизовано лише 23 % та 13% мають оформлені державні акти на земельні ділянки або договори оренди землі.

Із 11 діючих полігонів ТПВ полігони (м.Луцьк, смт Шацьк, смт Любешів, смт Локачі) переповнені, полігони м.Нововолинськ та м.Ковель заповнені від 80 до 99%, решта 5 полігонів спроможні на певний період забезпечити потребу своїх населених пунктів у розміщенні побутових відходів.

В містах обласного значення та районних центрах діють пункти по прийому вторинної сировини. Виробничу діяльність по переробці полімерних відходів та макулатури в області здійснюють ПМП «Інвід», ВАТ «Луцька картонно-паперова фабрика».

Вивіз твердих побутових відходів від населення здійснюється згідно затвердженого графіка, а від установ, підприємств та організацій - по мірі необхідності (згідно заключних договорів). Рідкі побутові відходи вивозяться на підставі замовлень. Запроваджується роздільне збирання побутових відходів.

Забруднення ґрунтового покриття відбувається внаслідок акумулювання забруднювальних речовин з викидів у атмосферне повітря, нагромадження відходів та спалювання пального пересувними джерелами забруднення.

Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.

На території планується регулярна санітарна очистка. Всі побутові відходи вивозитимуться згідно укладених угод.

Забезпечення проєктованих будівель та споруд інженерними мережами здійснюватиметься згідно з технічними висновками, погодженням служб та технічними умовами.

Кліматична характеристика

Негативний вплив внаслідок реалізації ДДП не прогнозується.

Атмосферне повітря

На території громади дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами охоплено декілька суб'єктів господарювання. Здебільшого це автозаправні станції, котельні та паливні, які здійснюють теплопостачання будівель.

Найбільший відсоток викидів забруднюючих речовин припадає на викиди від автотранспорту.

На основі вивчення документів державного планування (Генерального плану сіл Хряськ та Цміни), аналізу перспективних підприємств та установ з урахуванням їх спеціалізації, інженерно-будівельних умов містобудування, санітарно-гігієнічного стану території, наявності зовнішніх транспортних зв'язків, рекреаційних ресурсів тощо встановлено відсутність промислових підприємств в межах території планованої діяльності (рис. 8).

Розміри санітарно-захисної зони для підприємства, що є джерелом забруднення атмосфери, встановлюються відповідно до діючих санітарних норм, при підтвердженні достатності розмірів цієї зони за "Державними санітарним правилам планування та забудови населених пунктів № 173" від 19.06.1996 рр., (ДСП № 173-96), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 за N 379/1404.

Санітарно-захисна зона для котелень (паливних) не класифікується, встановлюється згідно розрахунку. Відповідно до ДСП № 173-96», додаток № 4. Зокрема, для санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення санітарно-захисні зони встановлюються в залежності від їх санітарної класифікації та потужності – полігони твердих побутових відходів та для ділянок компостування твердих відходів СЗЗ встановлюється 500 м [14].

Санітарні розриви витримуються. В санітарно-захисній зоні (санітарних розривах) відсутні житлові будинки, дитячі дошкільні заходи, школи, лікувально-профілактичні установи, спортивні споруди, охоронні зони джерел водопостачання.

Реалізація ДПТ сприятиме проведенню інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря, розроблені документів щодо оцінки наслідків господарської діяльності, що включає будівництво та проведення моніторингу надходження в атмосферне повітря забруднюючих речовин в т.ч. парникових газів.

Характеристика стану водних ресурсів

Водопостачання будівель та споруд в межах території ДПТ здійснюється від резервуару питної води, водовідведення – в проєктованій каналізаційній мережі з послідуною очисткою на малих очисних спорудах [13].

В межах території проєктування заплановано влаштування системи самопливної каналізаційної мережі відведення поверхневих стічних вод та під'єднання її до існуючої мережі.

Стан підземних вод. Внаслідок реалізації ДПТ негативний вплив на підземні води не прогнозується. З метою попередження забруднення ґрунту та ґрунтових вод передбачається тверде покриття проїзної частини вулиць, проїздів, відкритих автостоянок та влаштування благоустрою територій. Передбачено влаштування численних лотків відведення поверхневого стоку з очисткою від твердого стоку та нафтопродуктів.

Стан геологічного середовища, земельних ресурсів

Негативний вплив не прогнозується. Реалізація проєкту сприяє більш раціональному використанню території, реалізації стратегії у розвитку даної території відповідно Генерального плану с. Хряськ та Цміни, ефективного використання територій в межах житлової садибної забудови.

При реалізації проєктованої діяльності передбачено облаштування сучасної роздільної системи збору твердих побутових відходів (ТПВ), відповідно до Закону України «Про відходи».

Система санітарного очищення житлового кварталу – планово-регулярна. В межах території ДПТ чотири карти складування ТПВ. Обслуговування території з вивезення твердих побутових відходів здійснюватиметься комунальним підприємством громади.

Завдяки запровадженню системи централізованого сміттєвидалення, благоустрою території – негативний вплив на ґрунти та геологічне середовище не прогнозується.

Рис. 11. Карто-схема існуючих обмежень у використанні земель

Стан рослинного світу

Вплив можна охарактеризувати як позитивний завдяки здійснення заходів з благоустрою території ДПТ. Зокрема, передбачено насадження захисних посадок по периметру полігону ТПВ, що запобігатиме забрудненню викидами від автотранспорту та тіла полігону, зменшенню шумового забруднення. Заходи із благоустрою сприятимуть зменшенню кількості інвазивних видів, що часто—густо призводять до поширення проявів алергічних захворювань.

Вплив на соціальне середовище, здоров'я населення

Реалізація ДПТ сприятиме економічному розвитку території громади, оскільки має на меті реалізацію стратегічних цілей Програми економічного і соціального розвитку Маневицької селищної ради, реалізацію проекту Генерального плану сіл Цміни та Хряськ в частині формування та розвитку системи управління відходами у громаді.

Враховуючи несприятливу дію шуму на організм людини, заходи із озеленення території відобразяться на стані здоров'я населення позитивно.

Загальні технічні характеристики та параметри ДПТ

Проектом детального планування пропонується розміщення комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів) в адміністративних межах Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області.

Планувальна структура в межах детального планування представлена наступним чином (рис. 9):

- Контрольно пропускний пункт (проект.);
- Автомобільні ваги (проект.);
- Карта складування ТПВ №1 (проект.);
- Карта складування ТПВ №2 (проект.);
- Карта складування ТПВ №3 (проект.);
- Карта складування ТПВ №4 (проект.);
- Територія для складування інертних відходів (проект.);
- Ванна дезинфекції коліс (проект.);

- Інвентарний будинок (проект.);
- Склад (проект.);
- Навіс (проект.);
- Гідропостережна свердловина (проект);
- Контрольно-регулюючий ставок (проект);
- Ставок випарник (проект);
- Ємності збору фільтрату (проект.);
- Місця тимчасової стоянки легкових авто (проект.);
- Місця тимчасової стоянки великогабаритних авто (проект.);
- Розворотний майданчик (проект.);
- Мала очисна споруда (септик) проект;
- Водовідвідна канава (проект.).

Характеристика планової діяльності

На основі комплексної оцінки території, даним детальним планом території прийнято рішення, щодо комплексного розвитку території проектування та відведення земельної ділянки орієнтовною площею 4,0000 га з цільовим призначенням 11.02 «Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості» з метою розміщення комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів) в адміністративних межах Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області.

Розподіл території за функціональним використанням базується на планувальних рішеннях, направлених на формування нового якісного архітектурно-планувального середовища, що сприятиме розвитку громади, підвищенню комфорту життєдіяльності.

Наявні матеріали проекту Детального плану території свідчить про сформований на даній території району земельний масив для формування місць видалення відходів. Це зумовлює необхідність консолідації земельних ділянок для реалізації схеми Генерального плану сіл Цміни та Хряськ та Детального плану території.

Громада використовуватиме існуючу сформовану систему обслуговування населення та об'єкти обслуговування передбачені проектом.

Серед позитивних сторін реалізації проекту, можна відзначити:

1. Створення тимчасових сміттєзвалищ може бути необхідним, коли немає можливості швидко побудувати повноцінний сміттєпереробний завод або організувати систему сортування та утилізації відходів;

2. Сміттєзвалище може допомогти громаді врегулювати проблему управління відходами, особливо якщо це тимчасове рішення перед впровадженням більш ефективних методів сортування та переробки сміття;

3. Збір, транспортування та утилізація сміття може створити робочі місця для людей у громаді, що, в свою чергу, позитивно вплине на місцеву економіку.

4. Створення тимчасового сміттєзвалища може зекономити час та гроші, які б витратилися на пошук тимчасових альтернатив для зберігання відходів.

5. У разі надзвичайних обставин, таких як природні катастрофи або масштабні події, сміттєзвалище може стати тимчасовим рішенням для зберігання великої кількості відходів, що допоможе у подальшому їх видаленні та відновленні нормального життя в громаді.

Важливо пам'ятати, що сміттєзвалище має бути тимчасовим рішенням, і потрібно приділяти увагу розвитку більш сталих та екологічно чистих методів управління відходами у майбутньому.

Розділ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

При аналізі ситуації в зоні впливу планованої діяльності потенційними джерелами викидів в атмосферне повітря є викиди від автотранспорту, які можуть викликати негативні наслідки на здоров'я людини інгаляційного впливу забруднюючих речовин (захворювання органів дихання, ЦНС, серцево-судинної системи тощо). Проте, це потребує більш ширших досліджень щодо оцінки ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря (Наказ № 184 Про затвердження методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря»).

Здоров'я людини визначається складною взаємодією цілого ряду факторів: спадковість, соціально-економічне та психологічне благополуччя, доступність і якість медичного обслуговування, спосіб життя і наявність шкідливих звичок, умови життєдіяльності та якість навколишнього природного середовища. Визначення точного внеску окремих факторів у розвиток захворювання нерідко є досить важким завданням, яке ускладнюється значною кількістю обумовлених ними ефектів, багато з яких, до того ж, можуть зустрічатися серед населення і без впливу цих факторів.

У той же час, шляхом проведення належним чином спланованих епідеміологічних та еколого-гігієнічних досліджень можна виявити і кількісно оцінити ризик розвитку захворювань, пов'язаних з шкідливою дією факторів навколишнього природного середовища для відносно великих груп населення. Сьогодні одним із найбільш ефективних сучасних підходів до встановлення зв'язку між станом навколишнього природного середовища та здоров'ям населення в певному регіоні чи місті, що дозволяє вирішувати подібні задачі в умовах обмежених термінів і фінансових можливостей, є методологія оцінки ризику.

Методологія оцінки ризику - це вибір оптимальних у даній конкретній ситуації шляхів усунення або зменшення ризику, він складається з трьох

взаємопов'язаних елементів: - оцінка ризику; - управління ризиком; - інформування про ризик. Саме їх сукупність дозволяє не лише виявити існуючі проблеми, розробити шляхи їх вирішення, а й створити умови для практичної реалізації цих рішень.

При цьому визначення ризику від забруднення атмосферного повітря дозволяє прогнозувати імовірність і медико-соціальну значимість можливих порушень здоров'я при різних сценаріях його впливу, а ще й встановлювати першочерговість і пріоритетність заходів з управління факторами ризику на індивідуальному та популяційному рівнях.

Визначення факторів ризику, доведення їх ролі у порушенні здоров'я людини, а також кількісна характеристика залежностей шкідливих ефектів від рівнів впливу конкретних факторів дозволяє оцінити реальну загрозу здоров'ю населення, що проживає на певних територіях, і дає об'єктивні підстави для впровадження профілактичних заходів.

Одночасно результати можна використовувати для розрахунків економічних втрат суспільства у результаті погіршення здоров'я населення або визначення затрат на впровадження профілактичних заходів та поліпшення навколишнього природного середовища.

Однак у рамках СЕО не обов'язково доводити прямий зв'язок між здоров'ям населення та впливом об'єктів інфраструктури. Достатньо виявити можливі ризики для здоров'я населення, пов'язані з реалізацією ДПТ.

Згідно інформації, що представлена у розділах 2–3, можна виділити основні проблемні позиції території в межах ДПТ:

- відсутність повної інформації щодо переліку джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря підприємств та організацій на території розробки ДПТ, а відповідно інформації щодо державного обліку платників екологічного податку: за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення; скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;

- розширення та реконструкція мережі зливової каналізації в межах території ДПТ;

– реалізація Схеми санітарного очищення на території ДПТ та впровадження системи роздільного збору ТПВ відповідно до Закону України «Про відходи» [25].

Територія реалізації планованої діяльності в межах ДПТ, не відноситься до земель водного фонду, лісогосподарських зон, природо-заповідного, рекреаційного чи оздоровчого призначення. На проектній території відсутні об'єкти природно-заповідного фонду.

За наданою інформацією департаменту культури, молоді та спорту Волинської ОДА зазначається, що на території планованої діяльності відсутні пам'ятки містобудування і архітектури та археології [3].

Розділ 5. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-УІІ від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Стратегія від 28.02.2019 № 2697-VIII). Закон визначає, що одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики є: стратегічна екологічна оцінка та оцінка впливу на довкілля, яка сприятиме запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Запровадження стратегічної екологічної оцінки документів державного планування забезпечить удосконалення механізмів стратегічного планування розвитку соціально-економічної політики та буде важливим інструментом оцінки впливу на довкілля, зокрема у транскордонному контексті.

Імплементація Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року щодо територіально соціально-економічної інтеграції і просторового розвитку, в тому числі у галузі охорони довкілля передбачає: оновлення містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях; створення нових та розширення існуючих територій і об'єктів природно-заповідного фонду загально-державного значення; створення умов для зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання на регіональному рівні; в регіонах створення умов для розвитку комплексної системи національно-патріотичного виховання; забезпечення

розвитку системи надання соціальних послуг на регіональному та місцевому рівнях тощо.

Виконання ДПТ пов'язано з необхідністю деталізації проєктних рішень Генерального плану розвитку сіл Цміни та Хряськ, коригування або уточнення окремих його положень, реалізації стратегії Генерального плану сіл щодо ефективного використання територій та окремих земельних ділянок тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені вимогами чинного законодавства:

- дотримання встановлених екологічним законодавством і нормативно-технічними документами вимог щодо дотримання санітарно-захисної зони кладовища, розміром 300 метрів, згідно «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів ДСП № 173-96», охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки території в цілому;

- дотримання протипожежних норм (заборона спалювання відходів та сухої трави тощо);

- організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря, ДБН та ДсанПіН щодо проєктування та утримання кладовищ тощо;

- відведення поверхневого стоку з урахуванням вимог до показників якості води згідно з вимогами ДСТУ 3013-95 «Правила контролю за відведенням дощових і снігових стічних вод з території міст та промислових підприємств»

- забезпечення території централізованою санітарною очисткою із запровадженням системи роздільного збирання відходів у відповідності до Закону України «Про відходи», «Методики роздільного збирання побутових відходів», «Норм надання послуг із вивезення побутових відходів та щільності змішаних побутових відходів» на території ДПТ.

Розділ 6. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

З метою створення умов сталого розвитку території в межах реалізації проєктованих рішень ДПТ розглянуто «нульовий сценарій» (відхилення проєкту детального плану території). При дослідженні існуючого стану довкілля та стану здоров'я населення використані дані натурних досліджень, моніторингу стану довкілля, статистична інформація, наукові публікації щодо дослідження регіону провадження планованої діяльності тощо.

Реалізація планувальних рішень ДПТ спрямована на вирішення вказаних у звіті СЕО. Проєкт ДПТ містить ряд заходів щодо вирішення питань транспортного обслуговування, заходів у частині інженерного обладнання та інженерної підготовки території, заходів з комплексного благоустрою території (в тому числі озеленення), заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення.

Реалізація проєктних рішень ДПТ сприятиме соціальному та економічному розвитку Цмінівського старостинського округу Маневицької територіальної громади: підвищенню якості надання житлово-комунальних послуг для населення; проведення оптимізації територіальної структури землекористування; розвитку комунальної інфраструктури.

Вибір виправданих альтернатив планованої діяльності ґрунтується на характеристиці існуючого стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та орієнтовних прогностичних змінах цього стану, що зазначено у звіті СЕО. У разі припущення «нульового» сценарію (відхилення проєкту ДПТ) призведе до неможливості реалізації планованих рішень, погіршення соціо–еколого–економічних умов функціонування території та благополуччя населення.

Характеристика ймовірного впливу при реалізації ДПТ

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+			Використання ефективних систем очищення повітря, захист від пилу та неприємного запаху
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+			
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?		+		
4.	Появу джерел неприємних запахів?	+			
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	Проектом передбачено гідропостережна свердловину, ємності збору фільтрату, ставок випарник
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але необмежуючись ними)?		+		
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення?			+	Проектований об'єкт передбачено підключити до локальних очисних споруд при розрахунковій продуктивності понад 0,2 до 5 тис.м³ включно та септику в межах ділянки проектування
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	

Примітка: шкала оцінки в балах: 2 - значний негативний вплив, 1 - помірний негативний вплив на довкілля, 0 - вплив не очікується, +1 - помірний позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив, ? - високий ступінь невизначеності.

Відмова реалізації основних заходів щодо планованої діяльності в межах території ДПТ призведе до згортання надходження інвестицій у розвиток господарського комплексу територіальної громади, а відтак зменшення фінансових ресурсів на реалізацію комплексу заходів для поліпшення

екологічного стану території, не ефективне використання земельних ресурсів, погіршення якості середовища проживання населення.

З метою аналізу заходів з територіального планування, що відображені у Детальному плані території в межах сіл Цміни та Храськ, використано якісний метод оцінки – SWOT–аналіз, який дозволяє моделювати наслідки та альтернативи.

Таблиця 13

SWOT-аналіз проекту ДПТ земельної ділянки для території тимчасового зберігання відходів в Цмінівському старостинському окрузі

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
- необхідність уточнення генерального плану; - сприятливе географічне положення – розміщення біля основних транспортних магістралей; - збільшення частки озеленення території	- не ефективне використання земельних ресурсів; - забруднення атмосферного повітря шкідливими викидами від транспорту ; - відсутність об'єктів очистки поверхневого стоку
<i>Можливості</i>	<i>Небезпеки</i>
- перепрофілювання території для громадських потреб; - розширення частки об'єктів комерційного призначення; - підвищення інвестиційної привабливості території	- значне транспортне навантаження (близькість до транспортних коридорів); - можливий вплив на здоров'я населення внаслідок забруднення довкілля викидами автотранспорту

При проведенні СЕО Детального плану земельних ділянок для житлового кварталу багатопверхових житлових будинків з об'єктами комерційного призначення в селах Цміни та Храськ Камінь-Каширського району Волинської області проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні заходи місцевого рівня в інтересах ефективного та сталого розвитку сільського населеного громади, підвищення якості середовища проживання.

При підготовці Звіту із стратегічної екологічної оцінки були виявлені наступні труднощі: відсутність у відкритому доступі даних щодо захворюваності населення громади; відсутність нормативно–методичних матеріалів щодо оцінки кумулятивних, синергетичних наслідків, оцінки наслідків за тривалістю тощо.

Розділ 7. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створена система державного моніторингу навколишнього природного середовища.

Спостереження за станом навколишнього природного середовища, рівнем його забруднення здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншими спеціально уповноваженими державними органами, а також підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

Під час проведення процедури стратегічної екологічної оцінки та протягом всього періоду планової діяльності відповідно до детального плану, для запобігання негативному впливу на довкілля та здоров'я населення передбачені наступні заходи для здійснення моніторингу наслідків:

Заходи щодо охорони атмосферного повітря:

- контроль за точним дотриманням технології провадження робіт;
- виключення роботи машин та механізмів на холостому ході;
- використання серійного технологічного обладнання з двигунами внутрішнього згорання, що мають відповідні сертифікати щодо викидів шкідливих газів;
- дотримання технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- збереження території та під'їзних шляхів у необхідному експлуатаційному стані;

- влаштування тимчасових внутрішньо майданчикових доріг, по можливості, використовуючи існуючі дороги для зменшення утворення пилу.
- застосовування новітніх технологій, які дозволяють зменшити викиди забруднювальних речовин;
- моніторинг стану атмосферного повітря на території населеного пункту.

Заходи щодо охорони водного середовища:

- влаштування будівельного майданчику з твердим покриттям та оснащення робочих місць інвентарними контейнерами для збирання побутових та будівельних відходів;
 - не допускати потрапляння забруднених речовин у ґрунти, зливання в спеціально відведені та обладнані місця;
 - передбачити очищення дощових вод;
 - налагодження сучасної системи дощового каналізування;
 - влаштування систем водопостачання та каналізування;
 - прокладка зовнішніх та внутрішніх комунікацій з урахуванням запобігання можливості витоку води з них у ґрунт і забезпеченням контролю комунікацій, їх ремонту, скидання аварійних вод;
 - влаштування щільного дорожнього покриття, що запобігає фільтрації забруднених поверхневих вод у ґрунт;
 - недопускання потрапляння недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти.

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів:

- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використання його при рекультивації, відновленні благоустрою;
- вертикальне планування території.
- запровадження регулярного санітарного очищення території;

- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- заправка техніки лише закритим способом - автозаправниками;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- запровадження регулярного санітарного очищення території;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території;
- проведення рекультивації порушених ділянок;
- влаштування щільного дорожнього покриття, що запобігає фільтрації забруднених поверхневих вод у ґрунт;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території.

Шумозахисні заходи:

- використання сучасного низько-шумного технологічного та енергетичного обладнання;
- забезпечення акустичного режиму шляхом застосування будівельно- акустичних засобів захисту від шуму, зокрема застосування звукоізолюючих стін і перегородок в приміщеннях, в яких розміщене обладнання, що є джерелами шуму та вібрацій;
- влаштування відповідного дорожнього покриття, озеленення території.

Заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки:

- створення належних умов праці, санітарно-побутове та медичне обслуговування працюючих у відповідності з діючими санітарними нормами;
- суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні;

- дотримання трудової і виробничої дисципліни, правил техніки безпеки;
- оснащення будівель первинними засобами пожежогасіння та пожежним інвентарем.
- З метою охорони рослинного покриву при виконанні проектних рішень, проектом необхідно передбачити:
- максимальне збереження зелених насаджень, які мають задовільний та хороший стан;
- огороження дерев'яними коробами дерев, що залишаються в межах забудови з метою збереження їх від пошкоджень та створення сприятливих умов для їх життєдіяльності;
- висадку дерев, чагарників, улаштування газонів.

При дотриманні всіх правил експлуатації та будівництва об'єктів вплив на навколишнє середовище буде мінімальний.

Облаштування території повинно відбуватися з дотриманням екологічних вимог та забезпеченням комплексного благоустрою із влаштуванням проїзної частини та пішохідних доріжок з твердим покриттям. Профіль проїзної частини повинен забезпечити поверхневий стік дощових вод. Для естетичної організації території необхідно передбачити комплексний благоустрій території з влаштуванням сучасного енергозберігаючого зовнішнього освітлення.

Для забезпечення цивільного захисту населення та працюючих території необхідно передбачити ряд наступних заходів:

Для зменшення наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру необхідне своєчасне оповіщення людей про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, обстановку, яка склалася, а також інформування про порядок і правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Це дає можливість вжити необхідних заходів щодо захисту людей і матеріальних цінностей.

Створення системи оповіщення населення про загрозу виникнення надзвичайних ситуацій і постійне інформування людей про них передбачається із використанням електросирени, гучномовця із підключенням їх до

централізованої системи оповіщення цивільного захисту області. Протипожежне водопостачання організовується та здійснюється у відповідності норм. На наступних стадіях проектування слід звернути увагу на дотримання вимог ДБН щодо протипожежних відстаней будівлями та спорудами, нормативних відстаней до охоронних зон, обов'язкового влаштування систем блискавкозахисту, тощо.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог екологічної безпеки.

ВИСНОВКИ

У звіті про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування – «Стратегічна екологічна оцінка проєкту детального плану території для тимчасового зберігання відходів Цминівського старостинського округу Маневицької селищної ради» приведено оцінку впливів на довкілля об'єкту планованої діяльності в районі його розташування.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

СЕО здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документу державного планування.

Метою стратегічної екологічної оцінки Детальний план території комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів) в адміністративних межах Цминівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області, орієнтовною площею до 4,0 га є необхідність оцінювання наслідків виконання документів державного планування, сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я населення, а також інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування з врахуванням сучасного стану території, деталізації архітектурно-планувальних рішень раніше розробленої містобудівної документації.

Проєкт розроблений згідно рішення Маневицької селищної ради № 34/9 від 16 червня 2023 року. Проєктом передбачається відведення земельної ділянки орієнтовною площею 4,0000 га під 11.02 «Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств

переробної, машинобудівної та іншої промисловості» з метою будівництва та обслуговування території комунального об'єкта (для тимчасового зберігання твердих побутових відходів) в адміністративних межах Цмінівського старостинського округу Маневицької селищної ради Камінь-Каширського району Волинської області.

У звіті про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування проведено оцінку наслідків виконання детального плану на навколишнє природне середовище, у тому числі для здоров'я населення та зобов'язань у сфері охорони довкілля і заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також заходів щодо моніторингу цих наслідків. На основі статистичної інформації, адміністративних даних, результатів досліджень було охарактеризовано поточний стан довкілля населеного пункту, стан довкілля та умови життєдіяльності населення на територіях, що ймовірно зазнають впливу внаслідок виконання документа державного планування.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки було виявлено ймовірні проблеми та наслідки для навколишнього середовища, що полягають в забрудненні атмосферного повітря внаслідок будівництва проєктованих об'єктів, впливі на ґрунтове середовище при розробці будівельних майданчиків; прокладанні комунікацій; будівництві та влаштуванні об'єктів. Спостерігається і незначне акустичне забруднення довкілля внаслідок будівельних робіт, від пересування техніки, виконання земляних робіт, проїзду транспорту.

Наслідки для навколишнього середовища, що ймовірно будуть проявлятися внаслідок виконання детального плану території полягають в збільшенні показників забруднення атмосферного повітря внаслідок експлуатації проєктованих об'єктів, утворенні стічних вод, накопиченні побутових відходів.

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному проєкті детального плану території передбачено виконати ряд планувальних та

технічних заходів: заходи щодо охорони атмосферного повітря, щодо захисту водного та ґрунтового середовищ, заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки, заходи щодо благоустрою та озеленення території. Заходи, передбачені для пом'якшення негативного впливу документом державного планування дозволять мінімізувати негативні впливи на довкілля. Запропоновано основні показники, передбачені для здійснення моніторингу та покращення стану довкілля у тому числі здоров'я населення. Транскордонних наслідків виконання документу державного планування та наслідків для природо-заповідних територій не очікується.

За результатами СЕО надано рекомендації до змісту заходів планової діяльності та заходи з моніторингу впливу реалізації ДПТ на довкілля, що відповідно до ст. 9 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» повинно бути враховане в документі державного планування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Emerald Network Ukraine. Emerald – Natura 2000 in Ukraine [Електронний ресурс]. 2020. Режим доступу: <https://carto-lab.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1cbd73653a3a405b9702625c839b93f4>.
2. Kowalczyk I., Chilczewski W. Hydrologiczne i hydroekologiczne problemy Ukrainskiego Polesia // Acta Agrophysica. 2002. № 68. S. 73–88. Rezim dostępu: <https://www.infona.pl//resource/bwmeta1.element.agro-article-f18c9de1-f0d4-4a0c-8e6f-6af949629c4>.
3. Археологічні пам'ятки Волинської області (матеріали до «Зводу пам'яток історії та культури України. Волинська область») / упоряд. М. М. Кучинко, Г. В. Охріменко, О. Є. Златогорський. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 710 с.
4. Водна рамкова директива ЄС 2000/60/ЄС. Основні терміни та їх визначення. Київ, 2006. 240 с.
5. Водний кодекс України [Електронний ресурс]. 1995. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%00%B2%й1%80>.
6. Геопортал адміністративно-територіального устрою України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://atu.gki.com.ua>.
7. ДБН Б.1.1–14:2012. Склад та зміст детального плану території. Київ : Мінрегіон України, 2012.
8. ДБН Б.1.1–15:2012. Склад та зміст генерального плану населеного пункту. Київ : Мінрегіон України, 2012.
9. ДБН Б.2.2–12:2019. Планування і забудова територій. Київ : Мінрегіон України, 2019.
10. ДБН В.1.1–7–2016. Протипожежна безпека об'єктів будівництва. Київ : Мінрегіон України, 2016.
11. ДБН В.2.3–4:2015. Автомобільні дороги. Київ : Мінрегіон України, 2015.
12. ДБН В.2.3–5–2001. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ : Держбуд України, 2001.

- 13.ДБН В.2.5–64:2012. Внутрішній водопровід та каналізація. Київ : Мінрегіон України, 2012.
- 14.Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів : наказ МОЗ України № 173 від 19.06.1996 р.
- 15.Екологічний паспорт м. Луцька [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.lutskrada.gov.ua/documents/ekolohichnyi-pasport-m-lutska/about>.
- 16.Забокрицька М. Р., Хільчевський В. К. Водні об'єкти Луцька: гідрографія, локальний моніторинг, водопостачання та водовідведення // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2016. Т. 3. С. 64–76.
- 17.Інтерактивна геологічна карта [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://minerals-ua.info/mapviewer/geolmap.html>.
- 18.Лакута Н. Я. Стратегічна екологічна оцінка. Департамент екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації. URL: https://www.ecorivne.gov.ua/strategichna_ecoosinka/
- 19.Марушевський Г. Б. Стратегічна екологічна оцінка : навч. посіб. з компакт-диском / Г. Б. Марушевський. Київ : К.І.С., 2018. 88 с.
- 20.Марушевський Г. Б. Стратегічна екологічна оцінка: навчальний посібник | Електронно-бібліотечна система ЧДТУ. Електронно-бібліотечна система ЧДТУ. URL: https://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4031?utm_source
21. Миколайчук М. Strategic Environmental Assessment of the Territory as a... (01.06.2021)Sciendo. URL: https://sciendo.com/article/10.2478/rtuect-2021-0013?utm_source
- 22.Ничая О. О., Мельнійчук М. М., Тарасюк Н. А. Геоекологічна реабілітація річок міста Луцька (на прикладі р. Сапалаївка) // Стан та перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку міста Луцька : зб. наук. праць за матеріалами II наук.-практ. конф. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. С. 98–102.
- 23.Оновлена Сапалаївка у Луцьку [Електронний ресурс]. 2014. Режим доступу: <http://www.volynnews.com/news/society/yak-sotsialno-vidpovidalnyy-biznes-rozvyvaye-lutsk/>.

- 24.Офіційний сайт Головного управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/>
- 25.Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 26.Пересоляк В. Ю., Романко В. О., Пересоляк Р. В. Електронний репозитарій ДВНЗ "УжНУ": Звіт про стратегічну екологічну оцінку до розробленого детального плану території частини громадської зони та зони озеленення в районі вулиці Київська смт. Слобожанське Слобожанської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області. RL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31091>
- 27.Погребський Т. Г. Особливості захворюваності на туберкульоз населення Волинської області // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіональний зб. наук. праць. Харків : Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2013. Вип. 15 (2). С. 148–152.
- 28.Погребський Т. Г. Суспільно-географічні особливості системи охорони здоров'я Волинської області // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : зб. наук. пр. Харків : Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2013. № 1084. С. 167–171. Серія : Геологія – Географія – Екологія.
- 29.Природно-заповідний фонд Волинської області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eco.voladm.gov.ua/>.
- 30.Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20 берез. 2018 р. № 2354-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text> (дата звернення: 19.04.2025).
- 31.Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області : кол. моногр. / В. О. Фесюк, С. О. Пугач, А. М. Слащук [та ін.] ; за ред. В. О. Фесюка. Київ : ТОВ «П-во «ВІ ЕН ЕЙ», 2016. 316 с.
- 32.Фесюк В. О. Луцьк: сталий розвиток і соціально-екологічні проблеми. Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2013. 304 с.

- 33.Хільчевський В. К. Водопостачання і водовідведення: гідроекологічні аспекти. Київ : ВПЦ «Київський університет», 1999. 319 с.
- 34.Хільчевський В. К., Осадчий В. І., Курило С. М. Основи гідрохімії. Київ : Ніка-Центр, 2012. 180 с.
- 35.Чернихівська А. В. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування – вектор сталого розвитку на місцевому рівні / Економічний простір. URL: https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/689?utm_source
- 36.Шуригін В.І., Карабин В.В., Шутяк С. В. LSULS Digital Repository: стратегічна екологічна оцінка як інструмент сталого надрокористування. LSULS Digital Repository: Home. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/11200?utm_source